

**ІНСТИТУТ ЗАКОНОДАВСТВА
ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ**

**РЕФЕРАТИВНИЙ ОГЛЯД
ЄВРОПЕЙСЬКОГО ПРАВА**

Випуск 13

(січень – березень 2009 р.)

Київ – 2009

УДК 341:061.1ЄС

ББК 67.412(4)

P45

СЕРІЯ «РЕФЕРАТИВНИЙ ОГЛЯД ЄВРОПЕЙСЬКОГО ПРАВА»

*Серію рекомендовано до друку Вченою радою Інституту законодавства
Верховної Ради України (Протокол № 9 від 26 жовтня 2006 р.)*

За загальною редакцією В. О. Зайчука,
Керівника Апарату Верховної Ради України,
академіка АПН України

Реферативний огляд європейського права / За заг. ред.
P45 В. О. Зайчука. – Вип. 13. – К., 2009. – 69 с.

ISBN 966-7024-84-9

Серію «Реферативний огляд європейського права» підготовлено Інститутом законодавства Верховної Ради України з метою оперативного системного інформування державних органів, наукових установ та громадськості щодо прийняття європейських законодавчих актів, розвитку європейської правової доктрини та судової практики ЄС.

Серію розраховано на народних депутатів України, депутатів місцевих рад, працівників секретаріатів комітетів і фракцій Верховної Ради України, помічників-консультантів народних депутатів України, а також фахівців, які працюють у сфері адаптації національного законодавства до норм європейського права.

УДК 341:061.1ЄС

ББК 67.412(4)

ISBN 966-7024-84-9

© Інститут законодавства Верховної Ради України, 2009

РЕЗЮМЕ ЗБІРНИКА

У першому розділі огляду подаються короткі анотації новоухвалених актів Ради Європи. Зокрема, у першому кварталі 2009 року увагу РЄ було зосереджено на питаннях захисту прав дітей, інвалідів, а також на проблемах, зумовлених світовою економічною кризою.

Другий розділ містить короткі анотації директив, регламентів та рішень інституцій Європейського Союзу, інших документів ЄС, що були прийняті у цей період. Зокрема, вони стосуються експорту товарів, які мають культурну цінність, торгової марки Співтовариства, обов'язків утримання, що виникають з сімейних відносин, тощо. У зазначений період інституціями ЄС ухвалено ряд документів, що регулюють питання заснування нових органів, установ та інструментів, зокрема Групи ринкових експертів з платіжних систем, Комітету контролерів з питань європейського страхування та професійних пенсій.

Третій розділ збірника присвячено судовій практиці Європейського суду з прав людини за скаргами проти України. За січень – березень 2009 року Європейський суд з прав людини ухвалив 26 рішень (21 – англійською та 5 – французькою мовами) за скаргами громадян України щодо порушення прав на справедливий судовий розгляд, що здебільшого стосувалося невиконання рішень національних судів та затягування судових розглядів.

Четвертий розділ огляду містить резюме матеріалів про нову ініціативу ЄС «Східне партнерство», питання врегулювання в ЄС міграційних потоків, а також перспективи модернізації газотранспортної системи України.

ЗМІСТ

ПЕРЕЛІК ОСНОВНИХ АБРЕВІАТУР ТА ТЕРМІНІВ.....	9
I. АКТИ РАДИ ЄВРОПИ	11
ДОКУМЕНТИ ПАРЛАМЕНТСЬКОЇ АСАМБЛЕЇ.....	11
<i>Резолюція 1642 (2009) від 26 січня 2009 року «Доступ до прав та повна й активна участь інвалідів у житті суспільства» ...</i>	<i>11</i>
<i>Рекомендація 1854 (2009) від 26 січня 2009 року «Доступ до прав та повна й активна участь інвалідів у житті суспільства».....</i>	<i>12</i>
<i>Резолюція 1645 (2009) від 27 січня 2009 р. «Розслідування злочинів, за припущенням скоєних високопосадовцями під час правління Кучми в Україні: справа Гонгадзе як показовий приклад»</i>	<i>12</i>
<i>Рекомендація 1855 (2009) від 27 січня 2009 р. «Регулювання аудіовізуальних послуг»</i>	<i>13</i>
<i>Рекомендація 1856 (2009) від 27 січня 2009 р. «Розслідування злочинів, за припущенням скоєних високими посадовцями під час правління Кучми в Україні: справа Гонгадзе як показовий приклад»</i>	<i>14</i>
<i>Резолюція 1649 (2009) від 28 січня 2009 р. «Паліативне лікування: модель для інноваційних підходів в політиці з охорони здоров'я та в соціальній політиці»</i>	<i>15</i>
<i>Резолюція 1651(2009) від 29 січня 2009 р. «Наслідки глобальної фінансової кризи»</i>	<i>16</i>
<i>Рекомендація 1864 (2009) від 13 березня 2009 року «Сприяння участі дітей у прийнятті рішень, що стосуються їх інтересів»</i>	<i>17</i>
ДОКУМЕНТИ КОМІТЕТУ МІНІСТРІВ	18
<i>Рекомендація (2009)1 від 18 лютого 2009 р. «Про електронну демократію (e-демократію)».....</i>	<i>18</i>
II. ЗАКОНОДАВСТВО ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ.....	19
<i>Директива Ради 2008/120/ЄС від 18 грудня 2008 року, що встановлює мінімальні стандарти для захисту свиней (кодифікована версія).....</i>	<i>19</i>
<i>Регламент Ради (ЄС) № 4/2009 від 18 грудня 2008 року про юрисдикцію, застосовуване право, визнання та виконання</i>	

<i>рішень, а також співпрацю у справах щодо обов'язків утримання [що виникають з сімейних відносин]</i>	<i>19</i>
<i>Регламент Ради (ЄС) № 116/2009 від 18 грудня 2008 року про експорт товарів, що мають культурну цінність (кодифікована версія).....</i>	<i>20</i>
<i>Рішення Комісії від 19 грудня 2008 року про створення Комітету експертів з питань відрядження робітників (2009/17/ЄС)</i>	<i>20</i>
<i>Регламент Комісії (ЄС) № 29/2009 від 16 січня 2009 року, що встановлює вимоги щодо послуг каналів передачі даних для єдиного європейського неба.....</i>	<i>21</i>
<i>Регламент Ради (ЄС) № 73/2009 від 19 січня 2009 року, що запроваджує спільні правила для прямих схем підтримки згідно зі спільною сільськогосподарською політикою, запроваджує певні схеми підтримки для фермерів, а також вносить зміни до Регламентів (ЄС) № 1290/2005, (ЄС) № 247/2006, (ЄС) № 378/2007 та скасовує Регламент (ЄС) № 1782/2003.....</i>	<i>21</i>
<i>Рішення Комісії від 15 грудня 2008 року про створення Групи ринкових експертів з платіжних систем (2009/72/ЄС).....</i>	<i>22</i>
<i>Директива 2008/122/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 14 січня 2009 року про захист споживачів стосовно певних аспектів контрактів щодо апартаментів на умовах тайм-шер, довгострокових продуктів, пов'язаних з відпочинком, перепродажу та обміну.....</i>	<i>22</i>
<i>Регламент (ЄС) № 80/2009 Європейського Парламенту та Ради від 14 січня 2009 року про кодекс поведінки для комп'ютеризованих систем бронювання та про скасування Регламенту Ради (ЄЕС) № 2299/89.....</i>	<i>23</i>
<i>Рішення Комісії від 23 січня 2009 року про створення Комітету європейських регуляторів цінних паперів (2009/77/ЄС)</i>	<i>24</i>
<i>Рішення Комісії від 23 січня 2009 року про створення Комітету європейських банківських контролерів (2009/78/ЄС).....</i>	<i>24</i>
<i>Рішення Комісії від 23 січня 2009 року про створення Комітету контролерів з питань європейського страхування та професійних пенсій (2009/79/ЄС)</i>	<i>25</i>
<i>Регламент Комісії (ЄС) № 152/2009 від 27 січня 2009 року, що встановлює методи відбору проб та аналізу для офіційного контролю за харчовими продуктами.....</i>	<i>26</i>

<i>Регламент Комісії (ЄС) № 127/2009 від 12 лютого 2009 року, що встановлює процедуру та умови продажу зернових, що здійснюються платіжними або інтервенційними агенціями (кодифікована версія).....</i>	<i>26</i>
<i>Регламент Ради (ЄС) № 169/2009 від 26 лютого 2009 р. про застосування правил конкуренції у галузі залізничного, автомобільного та водного транспорту (кодифікована версія)</i>	<i>27</i>
<i>Регламент Ради (ЄС) №207/2009 від 26 лютого 2009 року про торгову марку Співтовариства (кодифікована версія)</i>	<i>27</i>
<i>Регламент Ради (ЄС) № 260/2009 від 26 лютого 2009 року про спільні правила щодо імпорту (кодифікована версія).....</i>	<i>28</i>
<i>Регламент Комісії (ЄС) № 206/2009 від 5 березня 2009 року про ввезення до Співтовариства товарів тваринного походження для особистого споживання та внесення змін до Регламенту (ЄС) № 136/2004</i>	<i>29</i>
<i>Регламент (ЄС) № 223/2009 Європейського Парламенту та Ради від 11 березня 2009 року про європейську статистику, а також про скасування Регламенту (ЄС, Євратом) № 1101/2008 Європейського Парламенту та Ради про передачу даних, на які поширюється статистична конфіденційність, Статистичній службі Європейських Співтовариств, Регламенту Ради (ЄС) № 322/97 про статистику Співтовариства та Рішення Ради 89/382/ЄЕС, Євратом про створення Комітету статистичних програм Європейських Співтовариств.....</i>	<i>30</i>
<i>Рішення Комісії від 12 березня 2009 року, що запроваджує переглянуті екологічні критерії для присудження знаку екомаркування Співтовариства телевізорам (2009/300/ЄС) ...</i>	<i>30</i>
<i>Рішення Комісії від 25 березня 2009 року про створення Експертної групи високого рівня з питань цифрових бібліотек (209/301/ЄС).....</i>	<i>31</i>

III. ПРАКТИКА ЄВРОПЕЙСЬКОГО СУДУ З ПРАВ ЛЮДИНИ ЗА СКАРГАМИ ПРОТИ УКРАЇНИ

<i>Рішення Європейського суду з прав людини у справі «АНДРІЙЧУК проти України» від 19 лютого 2009 р. (заява № 18024/04).....</i>	<i>32</i>
--	-----------

<i>Рішення Європейського суду з прав людини у справі «БОНДАР ТА ІНШІ проти України» від 19 лютого 2009 р. (заява № 12380/05)</i>	<i>33</i>
<i>Рішення Європейського суду з прав людини у справі «БУРЯК проти України» від 19 лютого 2009 р. (заява № 1866/04).....</i>	<i>34</i>
<i>Рішення Європейського суду з прав людини у справі «ВОЩЕВ проти України» від 19 лютого 2009 р. (заява № 21263/04).....</i>	<i>35</i>
<i>Рішення Європейського суду з прав людини у справі «ДОРОНІН проти України» від 19 лютого 2009 р. (заява № 16505/02).....</i>	<i>36</i>
<i>Рішення Європейського суду з прав людини у справі «КООПЕРАТИВ КАХОВСКИЙ-5 проти України» від 19 лютого 2009 р. (заява № 20728/04)</i>	<i>38</i>
<i>Рішення Європейського суду з прав людини у справі «КРИЩУК проти України» від 19 лютого 2009 р. (заява № 1811/06).....</i>	<i>39</i>
<i>Рішення Європейського суду з прав людини у справі «МАЛЄНКО проти України» від 19 лютого 2009 р. (заява № 18660/03).....</i>	<i>41</i>
<i>Рішення Європейського суду з прав людини у справі «МАРЧЕНКО проти України» від 19 лютого 2009 р. (заява № 4063/04)</i>	<i>42</i>
<i>Рішення Європейського суду з прав людини у справі «РОМАН МІРОШНІЧЕНКО проти України» від 19 лютого 2009 р. (заява № 34211/04)</i>	<i>43</i>
<i>Рішення Європейського суду з прав людини у справі «НІКОЛАЙ КУЧЕРЕНКО проти України» від 19 лютого 2009 р. (заява № 16447/04)</i>	<i>45</i>
<i>Рішення Європейського суду з прав людини у справі «СУПТЄЛ проти України» від 19 лютого 2009 р. (заява № 39188/04).....</i>	<i>46</i>
<i>Рішення Європейського суду з прав людини у справі «ХРИСТОВ проти України» від 19 лютого 2009 р. (заява № 24465/04).....</i>	<i>48</i>
<i>Рішення Європейського суду з прав людини у справі «ШАБЄЛЬНИК проти України» від 19 лютого 2009 р. (заява № 16404/03)</i>	<i>49</i>
<i>Рішення Європейського суду з прав людини у справі «ВЕРГЕЛЬСЬКИЙ проти України» від 12 березня 2009 р. (заява №19312/06)</i>	<i>50</i>
<i>Рішення Європейського суду з прав людини у справі «КРАСОВСКИЙ проти України» від 12 березня 2009 р. (заява № 36772/04)</i>	<i>52</i>

<i>Рішення Європейського суду з прав людини у справі «ЛІСБЄДІНЦЕВА проти України» від 12 березня 2009 р. (заява № 37208/04).....</i>	<i>53</i>
<i>Рішення Європейського суду з прав людини у справі «ОТИЧЕНКО ТА ФЕДІЩЕНКО проти України» від 12 березня 2009 р. (заяви № 1755/05 та № 25912/06).....</i>	<i>54</i>
<i>Рішення Європейського суду з прав людини у справі «ПЛАХТЄСВ ТА ПЛАХТЄСВА проти України» від 12 березня 2009 р. (заява № 20347/03).....</i>	<i>55</i>
<i>Рішення Європейського суду з прав людини у справі «СВЕТЛОРУСОВ проти України» від 12 березня 2009 р. (заява № 2929/05).....</i>	<i>57</i>
<i>Рішення Європейського суду з прав людини у справі «СЕРГЄЙ ВОЛОСЮК проти України» від 12 березня 2009 р. (заява № 1291/03).....</i>	<i>58</i>
IV. РОЗВИТОК ДОКТРИНИ ЄВРОПЕЙСЬКОГО ПРАВА	61
<i>Біометричні дані в паспортах як нові заходи безпеки.....</i>	<i>61</i>
<i>Резолюція Європейського Парламенту щодо змін клімату: 2050 – майбутнє починається сьогодні.....</i>	<i>62</i>
<i>За новими правилами Європа каратиме роботодавців, які використовують працю нелегальних мігрантів.....</i>	<i>63</i>
<i>Декларація Європейської Ради щодо проекту «Східне партнерство»</i>	<i>64</i>
<i>Спільна заява ЄС та України щодо модернізації газотранзитної системи України.....</i>	<i>65</i>
<i>Нові рекомендації Європейської Комісії, спрямовані на боротьбу з сучасним рабством та сексуальним насильством над дітьми.....</i>	<i>66</i>
<i>Європейські стандарти Ради Європи щодо місцевого самоврядування.....</i>	<i>68</i>

ПЕРЕЛІК ОСНОВНИХ АБРЕВІАТУР ТА ТЕРМІНІВ

«Велика двадцятка» (G-20) – група міністрів фінансів та керівників центральних банків 20 економік: 19 з найбільших економік світу (Австралія, Аргентина, Бразилія, Велика Британія, Німеччина, Індія, Індонезія, Італія, Канада, Китай, Корея, Мексика, Росія, Саудівська Аравія, США, Туреччина, Франція, ПАР, Японія) та Європейського Союзу.

Договір ЄС – Договір про заснування Європейського Співтовариства.

Євратом – Європейське Співтовариство з атомної енергії.

Європейська Рада – міждержавна складова Європейського Союзу, до якої входять глави держав чи урядів країн – членів ЄС та Голова Європейської Комісії. Європейська Рада збирається щонайменше двічі на рік під головуванням керівника держави чи уряду держави-члена, що головує в Раді.

Європейське Співтовариство (Співтовариство) – засноване згідно з Римським договором 1957 р. З 1993 р. цей термін було витіснено із загального вжитку терміном «Європейський Союз», тепер він застосовується для позначення держав-членів, які утворюють Європейський Союз.

Європейський суд – Європейський суд з прав людини.

Європейські Співтовариства – Європейське Співтовариство з Атомної Енергії, Європейське Співтовариство з вугілля та сталі та Європейське Економічне Співтовариство. Внаслідок їх злиття у 1967 р. цими трьома Співтовариствами керують єдині інституції, тому часто їх узагальнено називають «Європейське Співтовариство». Відколи у 2002 р. Європейське Співтовариство з Вугілля та Сталі припинило існування, фактично залишилось два Європейських Співтовариства.

ЄЕП – Європейський економічний простір.

ЄП – Європейський Парламент. Одна з п'яти інституцій (разом із Радою, Комісією, Судом та Рахунковою палатою) Європейського Співтовариства. Є асамблеєю представників держав – членів ЄС, обирається прямим загальним голосуванням.

ЄПС – Європейська політика сусідства.

ЄПБО – Європейська політика безпеки та оборони.

ЄС – Європейський Союз. Заснований згідно з Договором про Європейський Союз 1993 р. (інші назви – Маастрихтський договір, Договір про ЄС або ДЄС).

КМ (Комітет міністрів) – Комітет міністрів Ради Європи.

Комісія (Європейська Комісія) – одна з п'яти інституцій Європейського Співтовариства.

Конституція ЄС – документ, ухвалений у 2003 р. згідно з Договором про запровадження Конституції для Європи.

НАТО – Організація Північноатлантичного договору.

ОЕСР – Організація економічного співробітництва та розвитку.

ПАРЄ – Парламентська асамблея Ради Європи.

Рада (Рада ЄС) – одна з п'яти інституцій Європейського Співтовариства.

РБ ООН – Рада Безпеки Організації Об'єднаних Націй.

РЄ – Рада Європи.

СЕР – Світова енергетична рада.

СЄД – Серія Європейських Договорів Ради Європи.

СЗБП – Спільна зовнішня та безпекова політика («другий стовп» Європейського Союзу).

СОТ – Світова організація торгівлі.

Суд ЄС – Суд Європейських Співтовариств. Одна з п'яти інституцій Європейського Співтовариства.

«Тройка» (ЄС) – складається з держави-члена, яка головує у Раді, держави-члена, яка головувала попередні шість місяців та держави-члена, яка головуватиме наступні шість місяців. Термін походить від назви старовинної руської запряжки з трьох коней.

ЮВС – співпраця у сфері юстиції та внутрішніх справ (ЮВС) (Частина VI Договору ЄС), що разом з Європейськими Співтовариствами та спільною зовнішньою та безпековою політикою (СЗБП) є одним із «трьох стовпів» підвалин «архітектури» об'єднаної Європи, визначених Договором ЄС. Метою співпраці у сфері ЮВС є практичне втілення принципу вільного пересування осіб.

I. АКТИ РАДИ ЄВРОПИ

ДОКУМЕНТИ ПАРЛАМЕНТСЬКОЇ АСАМБЛЕЇ

Резолюція 1642 (2009) від 26 січня 2009 року «Доступ до прав та повна й активна участь інвалідів у житті суспільства»

Resolution 1642 (2009) Access to rights for people with disabilities and their full and active participation in society

Парламентська асамблея Ради Європи вважає, що для активної участі інвалідів у суспільному житті вкрай необхідно забезпечити підтримку їх права на участь у житті суспільства, і закликає держави-члени забезпечити інвалідам максимально можливий доступ до працевлаштування, рівний доступ до соціальної інфраструктури, осередків культури та спортивних споруд, а також поширювати наукові дослідження в цій сфері та сконцентрувати особливі зусилля на розвитку та поширенні параолімпійського руху.

Асамблея вимагає від держав-членів забезпечити для інвалідів рівний доступ до послуг з охорони здоров'я та консультацій у процесі прийняття рішень щодо їх лікування.

Крім того, Асамблея заохочує держави-члени проявити політичну волю щодо прискорення забезпечення доступу особам з інвалідністю до реалізації прав шляхом ратифікації та запровадження переглянутої Європейської соціальної хартії (зокрема, статті 15 стосовно осіб з інвалідністю) та Додаткового протоколу до неї, що передбачає систему колективних рекламацій, яка дозволяє національним та/або міжнародним неурядовим організаціям передавати рекламації Європейському комітету з соціальних прав у разі порушення останніх державами; а також нещодавно прийнятої Конвенції ООН стосовно прав інвалідів та додаткового (факультативного) протоколу до неї, який дозволяє окремим особам та групам осіб заявити про важливість власних прав.

Рекомендація 1854 (2009) від 26 січня 2009 року «Доступ до прав та повна й активна участь інвалідів у житті суспільства»

Recommendation 1854 (2009) Access to rights for people with disabilities and their full and active participation in society

Цим документом ПАРЄ наголошує на необхідності врахування урядами держав – членів Ради Європи Резолюції 1642 (2009) при розробці національного законодавства стосовно інвалідів та їх повноцінної й активної участі у житті суспільства.

ПАРЄ рекомендує Комітету міністрів сприяти обміну найкращим досвідом між державами-членами щодо реалізації інвалідами їх прав, а також заохочувати всі держави-члени брати участь у роботі Європейського координаційного форуму Плану дій РЄ стосовно інвалідів.

Резолюція 1645 (2009) від 27 січня 2009 р. «Розслідування злочинів, за припущенням скоєних високопосадовцями під час правління Кучми в Україні: справа Гонгадзе як показовий приклад»

Resolution 1645 (2009) Investigation of crimes allegedly committed by high officials during the Kuchma rule in Ukraine: the Gongadze case as an emblematic example

Парламентська асамблея, посилаючись на Резолюцію 1466 (2005) про виконання обов'язків та зобов'язань Україною, наголошує на важливості забезпечення в державах – членах Ради Європи безпеки журналістів та політичних активістів, особливо пов'язаних з опозиційними групами.

ПАРЄ зазначає, що злочини, скоєні проти журналістів та політичних активістів, мають розслідуватися компетентними органами першочергово, без політичного втручання. Влада повинна робити все можливе, аби виявити не лише виконавців, а й замовників та організаторів злочину, незалежно від службового становища та посади підозрюваних.

Цим документом Парламентська асамблея вітає прогрес, досягнутий щодо розслідування вбивства Г. Гонгадзе, проте зазначає, що справу не можна вважати завершеною, доки не будуть притягнуті до відповідальності замовники та організатори злочину.

Асамблея рекомендує Генеральній прокуратурі України продовжувати розслідування, зокрема, визначити автентичність

«записів Мельниченка», з'ясувати обставини звільнення з-під варти генерала О. Пукача у 2003 році, а також обставини, за яких у високопосадовців Ю. Дагаєва та Е. Фере сталися серцеві напади. Крім того, визнано за необхідне провести повторні розслідування стосовно обставин смерті колишнього міністра внутрішніх справ Юрія Кравченка та щодо інших резонансних справ.

Рекомендація 1855 (2009) від 27 січня 2009 р. «Регулювання аудіовізуальних послуг»

Recommendation 1855 (2009) The regulation of audio-visual services

Цим документом Парламентська асамблея знову наголошує на необхідності дотримуватися права на свободу висловлювання, а також права одержувати і передавати інформацію та ідеї незалежно від кордонів, згідно зі ст. 10 Європейської конвенції про захист прав людини.

Зважаючи на технологічний прогрес, ПАРЄ пропонує внести відповідні поправки до Європейської конвенції про транскордонне телебачення та Директиви щодо аудіовізуальних медіа-послуг. Зокрема, ПАРЄ закликає дати визначення та роз'яснення терміна «місія державної служби» (*public service mission*), а також переглянути роль Постійного комітету відповідно до його основної функції контролю.

ПАРЄ рекомендує державам – членам ЄС запровадити зміни у сфері аудіовізуальної політики на національному рівні. Крім того, Асамблея закликає держави – учасниці Міжнародного телекомунікаційного союзу ООН розвивати міжнародну координацію технологічних стандартів, необхідних для технологічної конвергенції аудіовізуальних медіа, із забезпеченням права на свободу інформації незалежно від кордонів.

Рекомендація 1856 (2009) від 27 січня 2009 р. «Розслідування злочинів, за припущенням скоєних високими посадовцями під час правління Кучми в Україні: справа Гонгадзе як показовий приклад»

Recommendation 1856 (2009) Investigation of crimes allegedly committed by high officials during the Kuchma rule in Ukraine: the Gongadze case as an emblematic example

Цим документом Парламентська асамблея підкреслює важливість судового переслідування злочинів, скоєних проти журналістів та політичних активістів і посилається на Резолюцію 1645 (2009). Вона закликає Комітет міністрів продовжувати уважно відстежувати виконання ухвали Європейського суду з прав людини у справі Г. Гонгадзе і забезпечити, у співробітництві з українською владою, вжиття всіх необхідних слідчих заходів, а саме:

- визначити автентичність «записів Мельниченка» за участю іноземних експертів;
- допитати як свідків осіб, голоси яких були нібито записані на плівці, й зіставити зміст бесіди з фактичними подіями;
- почати розслідування у кримінальній справі щодо притягнення до відповідальності за ненадання захисту Г. Гонгадзе, а також неналежне розслідування обставин його зникнення;
- розслідувати обставини звільнення з-під варти у 2003 р. генерала О. Пукача та його втечі під час спроби арешту в Ізраїлі, а також відкрити кримінальне провадження;
- повторно розслідувати обставини смерті колишнього міністра МВС Ю. Кравченка, у т. ч. щодо можливості злочину у вигляді підбурювання до самогубства;
- розслідувати обставини, за яких у колишніх високопосадовців, за припущенням пов'язаних зі справою Г. Гонгадзе, за короткий проміжок часу сталися серцеві напади, що призвели до смерті Ю. Дагаєва та переходу у коматозний стан Е. Фере.

Крім того, Асамблея рекомендує Комітету міністрів заохочувати всі держави-члени і держави-спостерігачі при Раді Європи до

підтримки будь-яких звернень українських органів влади щодо правового співробітництва для з'ясування обставин вбивства Г. Гонгадзе.

Резолюція 1649 (2009) від 28 січня 2009 р. «Паліативне лікування: модель для інноваційних підходів в політиці з охорони здоров'я та в соціальній політиці»

Resolution 1649 (2009) Palliative care: a model for innovative health and social policies

Парламентська асамблея зазначає, що паліативне лікування¹ є суттєвим і соціально інноваційним доповненням до традиційної лікувальної медицини високого наукового рівня, в якому суб'єктивне добре самопочуття пацієнта є похідним від мети лікування хвороби і яке може зумовлювати певні обмеження, пов'язані з терапією, а інколи й тяжкі побічні ефекти.

У цьому зв'язку Асамблея формує свою позицію з огляду на визначення Всесвітньої організації з охорони здоров'я (ВОЗ): «Паліативне лікування – це підхід, який покращує якість життя хворих та їх сімей, що стикаються з наслідками загрозливої для життя хвороби, шляхом запобігання і полегшення страждань за допомогою ранньої оціночної ідентифікації, а також лікування болю й інших проблем, пов'язаних з нею: фізичних, психологічних і духовних».

Асамблея рекомендує, щоб держави-члени зосередилися, зокрема, на етиці лікування; намагалися посилити первинну охорону здоров'я таким чином, щоб захистити хворих від невідповідного медичного втручання і зробили більший наголос на методичному аспекті спілкування між доктором і пацієнтом як основі для раціональної, орієнтованої на хворого, медицини; сприяли такому підходу в медицині, який би розглядав паліативне лікування як ключовий чинник надання лікарняних послуг, на які хворі мають право тощо.

¹ Паліативне лікування (або симптоматична терапія) – лікування та догляд за хворими з невиліковними хворобами.

Резолюція 1651(2009) від 29 січня 2009 р. «Наслідки глобальної фінансової кризи»

Resolution 1651 (2009) Consequences of the global financial crisis

Парламентська асамблея із занепокоєнням зазначає, що тривалий період економічного зростання перетворився практично на світову рецесію, і є побоювання, що для багатьох країн вона може перетворитися на довготривалу і глибоку. Асамблея переконана у необхідності енергійних та ефективних заходів, спрямованих на пом'якшення рецесії, а також у тому, що реформування фінансової світової системи може бути результативним лише за умови дотримання таких принципів:

- гарантування стабільності фінансових ринків шляхом готівкових внесків, поновлення позик підприємствам і домогосподарствам та постійності фінансових інституцій;
- підвищення зайнятості шляхом стимулювання економічної діяльності;
- забезпечення прозорості ринків і фінансових продуктів та кращої поінформованості вкладників щодо існуючих ризиків;
- сприяння моральності та етиці економічних і фінансових суб'єктів, зокрема щодо винагород і прибутків, а також дотриманню ними у своїй діяльності кодексу поведінки; доцільно було б, наприклад, заборонити системи винагороди вигідних короткострокових і високоризикових прибутків;
- посилення парламентського контролю й активізації участі парламентаріїв на національному й загальноєвропейському рівнях для контролю застосування правил і принципів;
- перегляд правил управління функціонуванням фінансових ринків, зокрема в питаннях відповідальності, з метою зміцнення пріоритету права в цьому секторі;

- інтенсивне міжнародне співробітництво між МВФ, базельськими інституціями, країнами «Великої двадцятки» (G-20), національними центральними банками й органами фінансового контролю; обов'язковість впровадження міжнародними фінансовими інституціями ефективної системи раннього попередження;
- забезпечення ефективності економічних заходів, спрямованих на життєздатне зростання, як в економічному плані, так і щодо довкілля;
- вжиття урядових заходів, спрямованих на відновлення довіри людей до функціонування економіки.

Асамблея наполягає на тому, що держави-члени повинні також інвестувати в людські ресурси, необхідні для протистояння економічним і соціальним викликам, породженим фінансовою кризою.

Рекомендація 1864 (2009) від 13 березня 2009 року «Сприяння участі дітей у прийнятті рішень, що стосуються їх інтересів»

Recommendation 1864 (2009) Promoting the participation by children in decisions affecting them

У цьому документі Парламентська асамблея закликає всіх осіб, які беруть участь у прийнятті рішень, серйозно ставитися до думок, бажань та почуттів дітей, у т.ч. малолітніх.

З цією метою Асамблея рекомендує Комітету міністрів переконати уряди держав-членів перевіряти національне законодавство, політики та практику стосовно участі дітей у процесі прийняття рішень для визначення, якою мірою думка дітей заслуховується та враховується. Крім того, держави-члени мають розвивати національні стратегії щодо дій, які мають бути вжиті на національному рівні з метою підвищення участі дітей у процесі вироблення рішень, що стосуються їхніх інтересів. Також рекомендується передбачити максимально можливий правовий захист права дітей на участь у процесі прийняття рішень, у т.ч. у національних конституціях, законодавстві з прав людини та інших сферах, якнайкраще враховуючи інтереси дитини.

ДОКУМЕНТИ КОМІТЕТУ МІНІСТРІВ

Рекомендація (2009)1 від 18 лютого 2009 р. «Про електронну демократію (е-демократію)»

Recommendation CM/Rec(2009) on electronic democracy (e-democracy)

Цим документом Комітет міністрів рекомендує державам-членам використовувати можливості, що пропонуються е-демократією для посилення демократії, демократичних інституцій та демократичних процесів.

У Додатку до Рекомендації містяться принципи та настанови щодо е-демократії, яких рекомендується дотримуватися зацікавленим особам держав-членів для покращення е-демократії. У документі також наведені рекомендації за окремими секторами е-демократії, правила та регуляторні рамки, а також виклики й ризики, з якими можуть стикнутися держави-члени.

II. ЗАКОНОДАВСТВО ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ

Директива Ради 2008/120/ЄС від 18 грудня 2008 року, що встановлює мінімальні стандарти для захисту свиней (кодифікована версія)

Council Directive 2008/120/EC of 18 December 2008 laying down minimum standards for the protection of pigs (Codified version)

Ця Директива встановлює мінімальні стандарти для захисту свиней при їх розведенні та вигодовуванні.

Зокрема встановлюються певні стандарти щодо приміщень, в яких утримуються свині (забороняється утримання свиноматок та підсвинків на прив'язі), а також встановлюються спеціальні положення щодо утримання різних категорій свиней: кнурів, свиноматок, підсвинків та поросят.

Директива набирає чинності на 20-й день з дати її опублікування в «Офіційному віснику Європейського Союзу».

Регламент Ради (ЄС) № 4/2009 від 18 грудня 2008 року про юрисдикцію, застосовуване право, визнання та виконання рішень, а також співпрацю у справах щодо обов'язків утримання [що виникають з сімейних відносин]

Council Regulation (EC) No 4/2009 of 18 December 2008 on jurisdiction, applicable law, recognition and enforcement of decisions and cooperation in matters relating to maintenance obligations

Цей Регламент застосовується до обов'язків утримання, що виникають із сімейних відносин, батьківства, шлюбу або спорідненості, зокрема, при виникненні судових спорів з цих питань.

У Регламенті закріплені положення про вибір та юрисдикцію суду у справах, пов'язаних зі спорами щодо обов'язку утримання, а також певні процедурні аспекти судових проваджень з цих питань.

Регламент набирає чинності на 20-й день з дати його опублікування в «Офіційному віснику Європейського Союзу».

Регламент Ради (ЄС) № 116/2009 від 18 грудня 2008 року про експорт товарів, що мають культурну цінність (кодифікована версія)

Council Regulation (EC) No 116/2009 of 18 December 2008 on the export of cultural goods (Codified version)

Цим Регламентом запроваджується положення про те, що під час експорту товарів, що мають культурну цінність, обов'язковим є наявність експортної ліцензії на ці товари.

При цьому під категорію товарів, що мають культурну цінність, підпадають: археологічні об'єкти віком понад 100 років; елементи, що є невід'ємною частиною мистецьких, історичних чи релігійних пам'яток, віком понад 100 років; акварелі, гуаші та пастелі ручної роботи віком понад 50 років²; мозаїки та полотна ручної роботи віком понад 50 років; оригінальні скульптури чи статуетки та копії, вироблені з використанням того самого процесу, що й оригінали, віком понад 50 років; інкунабули та манускрипти, включаючи карти, віком понад 50 років; книги віком понад 100 років; друковані карти віком понад 200 років і т. ін.

Регламент набирає чинності на 20-й день з дати його опублікування в «Офіційному віснику Європейського Союзу».

Рішення Комісії від 19 грудня 2008 року про створення Комітету експертів з питань відрядження робітників (2009/17/ЄС)

Commission Decision of 19 December 2008 setting up the Committee of Experts on Posting of Workers (2009/17/EC)

Цим Рішенням створюється Комітет експертів з питань відрядження робітників, завданням якого є підтримка та допомога державам-членам у визначенні та обміні найкращим досвідом, сприянні обміну відповідною інформацією, перевірка будь-яких питань та подолання труднощів, що можуть виникнути при практичному застосуванні законодавства щодо відрядження робітників, а також посилення на практиці та відстежування прогресу, досягнутого у покращенні як доступу до інформації, так і адміністративної співпраці, включаючи розвиток можливих електронних систем обміну інформацією.

² Тут і далі – твори, що не належать їх авторам.

Рішення вступає в дію з дня його опублікування в «Офіційному віснику Європейського Союзу».

Регламент Комісії (ЄС) № 29/2009 від 16 січня 2009 року, що встановлює вимоги щодо послуг каналів передачі даних для єдиного європейського неба

Commission Regulation (EC) No 29/2009 of 16 January 2009 laying down requirements on data link services for the single European sky

Цим Регламентом встановлюються вимоги для узгодженого запровадження послуг каналів передачі даних, що ґрунтуються на міжпунктовому інформаційному зв'язку.

Регламент застосовується до систем обробки даних про рейси, повітряного людино-машинного інтерфейсу та систем зв'язку «повітря-земля».

Регламент набирає чинності на 20-й день з дати його опублікування в «Офіційному віснику Європейського Союзу».

Регламент Ради (ЄС) № 73/2009 від 19 січня 2009 року, що запроваджує спільні правила для прямих схем підтримки згідно зі спільною сільськогосподарською політикою, запроваджує певні схеми підтримки для фермерів, а також вносить зміни до Регламентів (ЄС) № 1290/2005, (ЄС) № 247/2006, (ЄС) № 378/2007 та скасовує Регламент (ЄС) № 1782/2003

Council Regulation (EC) No 73/2009 of 19 January 2009 establishing common rules for direct support schemes for farmers under the common agricultural policy and establishing certain support schemes for farmers, amending Regulations (EC) No 1290/2005, (EC) No 247/2006, (EC) No 378/2007 and repealing Regulation (EC) No 1782/2003

Цим Регламентом запроваджуються спільні правила для прямих виплат, прибуткова схема підтримки для фермерів, перехідні періоди для спрощення впровадження прибуткових схем підтримки у нових державах – членах ЄС, схеми підтримки для фермерів, що вирощують рис, картоплю, протеїнові культури, горіхи, насіння, бавовну, фрукти та овочі, баранину, козлятину, яловичину та телятину та виробляють цукор.

Регламент набирає чинності на наступний день після його опублікування в «Офіційному віснику Європейського Союзу» і застосовуватиметься з 1 січня 2009 р.

Рішення Комісії від 15 грудня 2008 року про створення Групи ринкових експертів з платіжних систем (2009/72/ЄС)

Commission Decision of 15 December 2008 setting up a Payment Systems Market Expert Group (2009/72/EC)

Цим Рішенням створюється Група ринкових експертів з платіжних систем, завданнями якої буде:

- допомога Комісії у підготовці законодавчих актів чи політичних ініціатив стосовно платіжних систем, включаючи питання запобігання шахрайству, пов'язаному з використанням платіжних систем;
- надання матеріалів стосовно практичної імплементації цієї політики;
- обмін думками щодо новітньої найкращої практики та забезпечення моніторингу потенційних питань, що стосуються ринку.

Група складатиметься максимум з 50 членів – представників платіжної індустрії, користувачів платіжних систем, органів, залучених до боротьби з шахрайством, пов'язаним із використанням платіжних систем, а також відповідних експертів у цій галузі.

Директива 2008/122/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 14 січня 2009 року про захист споживачів стосовно певних аспектів контрактів щодо апартаментів на умовах тайм-шер³, довгострокових продуктів, пов'язаних з відпочинком, перепродажу та обміну

Directive 2008/122/EC of the European Parliament and of the Council of 14 January 2009 on the protection of consumers in respect of certain aspects of timeshare, long-term holiday product, resale and exchange contracts

Метою цієї Директиви є сприяння належному функціонуванню внутрішнього ринку та досягнення високого рівня захисту прав споживачів шляхом наближення законодавства держав-членів стосовно певних аспектів маркетингу, продажу та перепродажу

³ Тайм-шер – з певною періодичністю, з певним часовим інтервалом. У туристичному бізнесі – право користуватися об'єктом нерухомості протягом певного строку, як правило – декілька тижнів на рік.

послуг, пов'язаних із відпочинком, на довгостроковій основі та тайм-шер. Директива застосовується до операцій «продавець-споживач» стосовно наймання апартаментів для відпочинку.

З метою захисту прав споживачів Директива покладає на продавця обов'язок надавати споживачу перед підписанням контракту інформацію стосовно продавця, ціни набуття прав на помешкання, основних супутніх послуг (електрика, вода, басейн, сауна тощо) та їх цін, а також іншу інформацію, що зазначена у Додатках I, II, III та IV до цієї Директиви.

Директива набирає чинності на 20-й день з дати її опублікування в «Офіційному віснику Європейського Союзу».

Регламент (ЄС) № 80/2009 Європейського Парламенту та Ради від 14 січня 2009 року про кодекс поведінки для комп'ютеризованих систем бронювання та про скасування Регламенту Ради (ЄЕС) № 2299/89

Regulation (EC) No 80/2009 of the European Parliament and of the Council of 14 January 2009 on a Code of Conduct for computerised reservation systems and repealing Council Regulation (EEC) No 2299/89

Метою цього Регламенту є спрощення процедури бронювання та вимог до комп'ютеризованих систем під час продажу авіаквитків. Ця потреба була викликана невинним ростом технологічного прогресу, а також у зв'язку з підвищенням потреб ринку в сфері авіап перевезень. Шляхом введення в дію цього Регламенту вдалося зробити систему оподаткування для комп'ютеризованих систем бронювання більш гнучкою, що відповідає потребам туристичних агентств та самих користувачів.

Цей Регламент стосується кожної комп'ютеризованої системи бронювання, якщо вона обслуговує авіап перевезення. Цей регламент також рекомендується для використання в межах Співтовариства у тому разі, якщо залізничні перевезення включають в себе елементи авіап перевезень.

Документ також скасовує Регламент Ради (ЄЕС) № 2299/89.

Цей Регламент вступає в дію з 29 березня 2009 року.

Рішення Комісії від 23 січня 2009 року про створення Комітету європейських регуляторів цінних паперів (2009/77/ЄС)

Commission Decision of 23 January 2009 establishing the Committee of European Securities Regulators (2009/77/EC)

Цим рішенням Комісія створює Комітет європейських регуляторів цінних паперів, завданнями якого є: допомагати Комісії у підготовці законопроектів щодо цінних паперів; поглиблювати співпрацю з національними наглядовими органами і сприяти зближенню їх підходів та дій у Європейському Співтоваристві; вивчати та оцінювати розвиток сектору цінних паперів та повідомляти про можливі проблеми і ризики міністрів фінансів та центральні національні банки країн-членів; сприяти розвитку спільного банківського нагляду, запроваджувати програми підготовки та обміну для спеціалістів, а також залучати до співпраці наглядові органи з третіх країн.

До складу Комітету увійдуть висококваліфіковані спеціалісти зі сфери цінних паперів з національних органів державної влади. Комітет повинен регулярно звітувати перед Комісією про свою діяльність.

Рішення вступає в дію з дня його опублікування в «Офіційному віснику Європейського Союзу».

Рішення Комісії від 23 січня 2009 року про створення Комітету європейських банківських контролерів (2009/78/ЄС)

Commission Decision of 23 January 2009 establishing the Committee of European Banking Supervisors (2009/78/EC)

Цим рішенням Комісія створює Комітет Європейських банківських контролерів, завданнями якого є: допомагати Комісії у підготовці законопроектів щодо банківської діяльності та фінансових конгломератів; поглиблювати співпрацю з національними наглядовими органами у банківській сфері й сприяти зближенню їх підходів та дій у Європейському Співтоваристві; вивчати та оцінювати розвиток сектору, повідомляти про можливі проблеми і ризики відповідні Комітети ЄС, а також міністрів фінансів та центральні національні банки країн-членів; сприяти розвитку спільного банківського нагляду,

запроваджувати програми підготовки та обміну для спеціалістів, а також залучати до співпраці контролюючі органи з третіх країн.

До складу Комітету увійдуть висококваліфіковані представники національних органів влади, які здійснюють контроль над банками, національних центральних банків та інших центральних банків, які не займаються безпосередньо контролем видачі кредитів, зокрема Європейського центрального банку.

Комітет повинен регулярно звітувати перед Комісією про свою діяльність.

Рішення вступає в дію з дня його опублікування в «Офіційному віснику Європейського Союзу».

Рішення Комісії від 23 січня 2009 року про створення Комітету контролерів з питань європейського страхування та професійних пенсій (2009/79/ЄС)

Commission Decision of 23 January 2009 establishing the Committee of European Insurance and Occupational Pensions Supervisors (2009/79/EC)

Цим рішенням створюється незалежна дорадча група з питань страхування та професійних пенсій у Співтоваристві – Комітет контролерів з питань європейського страхування та професійних пенсій. Комітет допомагатиме Комісії, зокрема у підготовці проектів імплементаційних заходів стосовно страхування, перестраховування та професійних пенсій.

Комітет складатиметься з представників високого рівня національних органів державної влади, компетентних у сфері контролю за страхуванням, перестраховуванням та професійними пенсіями. Кожна держава-член призначатиме представника високого рівня з органів державної влади для участі у засіданнях Комітету.

Рішення вступає в дію з дня його опублікування в «Офіційному віснику Європейського Союзу».

Регламент Комісії (ЄС) № 152/2009 від 27 січня 2009 року, що встановлює методи відбору проб та аналізу для офіційного контролю за харчовими продуктами

Commission Regulation (EC) No 152/2009 of 27 January 2009 laying down the methods of sampling and analysis for the official control of feed

Цим Регламентом закріплюються методи відбору проб та проведення різних видів аналізів для здійснення офіційного контролю за харчовими продуктами. Зокрема, такі заходи стосуються визначення в них складових, добавок та небажаних речовин, за винятком залишків пестицидів і мікроорганізмів.

Регламент набирає чинності на 20-й день з дати його опублікування в «Офіційному віснику Європейського Союзу» та вступає в дію з 26 серпня 2009 р.

Регламент Комісії (ЄС) № 127/2009 від 12 лютого 2009 року, що встановлює процедуру та умови продажу зернових, що здійснюються платіжними або інтервенційними агенціями (кодифікована версія)

Commission Regulation (EC) No 127/2009 of 12 February 2009 laying down the procedure and conditions for the sale of cereals held by paying agencies or intervention agencies (Codified version)

Цей Регламент встановлює положення, що зернові культури, закуплені платіжними або інтервенційними агенціями (далі – інтервенційні агенції), мають виставлятися на продаж шляхом оголошення тендеру, а у разі перепродажу на ринку Співтовариства – публічного аукціону. Участь у тендері можуть брати всі зацікавлені особи.

Рішення про відкриття тендеру має містити інформацію про кількість зерна, що виставляється на продаж, дату закінчення строку подачі заявок на участь у тендері та має бути опублікованим в «Офіційному віснику Європейського Союзу».

Регламент набирає чинності на 20-й день з дати його опублікування в «Офіційному віснику Європейського Союзу».

Регламент Ради (ЄС) № 169/2009 від 26 лютого 2009 р. про застосування правил конкуренції у галузі залізничного, автомобільного та водного транспорту (кодифікована версія)

Council Regulation (EC) No 169/2009 of 26 February 2009 applying rules of competition to transport by rail, road and inland waterway (Codified version)

Оскільки правила конкуренції у сфері залізничного, автомобільного та водного транспорту становлять частину спільної транспортної та економічної політики ЄС, цей Регламент належним чином враховує її специфіку та передбачає надання можливості підприємствам самостійно визначати, якими нормами керуватися в кожному окремому випадку.

Регламентом про правила конкуренції у сфері транспорту визначено рівність об'єднань підприємств у питаннях фінансування та придбання транспортного устаткування з метою спільного надання послуг певними групами підприємств, що здійснюють операції, пов'язані із залізничним, автомобільним та водним транспортом.

З метою запобігання негативному впливу на торгівлю між країнами-членами та порушення внутрішньої конкуренції Регламентом забороняється укладати угоди, приймати рішення та чинити дії, що призводять до домінування підприємств на внутрішньому ринку. Втім ця норма не стосується покращення технічного забезпечення з метою збільшення продуктивності.

Регламент набирає чинності на 20-й день з дати його опублікування в «Офіційному віснику Європейського Союзу».

Регламент Ради (ЄС) №207/2009 від 26 лютого 2009 року про торгову марку Співтовариства (кодифікована версія)

Council Regulation (EC) No 207/2009 of 26 February 2009 on the Community trade mark (Codified version)

Цим Регламентом регулюється порядок та умови реєстрації торгової марки Співтовариства.

Регламент встановлює, що торгова марка Співтовариства може складатися з будь-яких графічних символів, зокрема слів, включаючи власні назви, малюнків, літер, цифр, образів товарів чи їх упаковки, за умови, що такі символи відрізняють товари та послуги одного підприємства від іншого. Торгова марка

Співтовариства визнається шляхом реєстрації. Власником торгової марки Співтовариства може бути будь-яка фізична чи юридична особа, включаючи органи державної влади.

Регламентом також створюється Служба з гармонізації на внутрішньому ринку (торгові марки та моделі), яка є органом реєстрації торгових марок Співтовариства

Регламент набирає чинності на 20-й день з дати його опублікування в «Офіційному віснику Європейського Союзу».

Регламент Ради (ЄС) № 260/2009 від 26 лютого 2009 року про спільні правила щодо імпорту (кодіфікована версія)

Council Regulation (EC) No 260/2009 of 26 February 2009 on the common rules for imports (Codified version)

Цим Регламентом встановлюються спільні правила імпорту товарів до Європейського Союзу з третіх країн. Положення цього Регламенту не регулюють питання імпорту текстильної продукції, що вирішуються відповідно до Регламенту (ЄС) № 517/94, а також імпорту товарів з країн, що перераховані в Регламенті Ради (ЄС) № 519/94 від 7 березня 1994 року про спільні правила імпорту для окремих третіх країн.

Цим документом уніфікуються підходи та заходи, що застосовуються в ЄС щодо товарів, вироблених у третіх країнах та імпортованих з них. Встановлюється процедура перевірки інформації стосовно походження товару, що ввозиться, а також запобіжні заходи, спрямовані на захист інтересів Співтовариства.

Регламент набирає чинності на 20-й день з дати його опублікування в «Офіційному віснику Європейського Союзу».

Регламент Комісії (ЄС) № 206/2009 від 5 березня 2009 року про ввезення до Співтовариства товарів тваринного походження для особистого споживання та внесення змін до Регламенту (ЄС) № 136/2004

Commission Regulation (EC) No 206/2009 of 5 March 2009 on the introduction into the Community of personal consignments of products of animal origin and amending Regulation (EC) No 136/2004

Цей Регламент встановлює правила ввезення на територію Співтовариства товарів тваринного походження (некомерційного характеру) для особистого споживання як частини багажу подорожуючих або які надсилаються невеликими партіями приватній особі чи замовляються поштою, телефоном або через Інтернет та доставляються споживачеві. Дія документу не поширюється на зазначені товари, що ввозяться з Андорри, Ліхтенштейну, Норвегії, Сан-Марино та Швейцарії.

У Регламенті передбачені категорії продуктів тваринного походження, що можуть бути ввезені до Співтовариства, та максимальна вага товарів, що можуть бути ввезені відповідно до положень цього Регламенту.

Згідно з Регламентом транспортні оператори, туроператори та поштові служби мають надавати своїм клієнтам інформацію щодо необхідності пред'явлення для контролю товарів тваринного походження, а також звертати особливу увагу міжнародних пасажирів на правила, встановлені у цьому документі.

Регламент набирає чинності на 20-й день з дати його опублікування в «Офіційному віснику Європейського Союзу» та має застосовуватися з 1 травня 2009 р.

Регламент (ЄС) № 223/2009 Європейського Парламенту та Ради від 11 березня 2009 року про європейську статистику, а також про скасування Регламенту (ЄС, Євратом) № 1101/2008 Європейського Парламенту та Ради про передачу даних, на які поширюється статистична конфіденційність, Статистичній службі Європейських Співтовариств, Регламенту Ради (ЄС) № 322/97 про статистику Співтовариства та Рішення Ради 89/382/ЄЕС, Євратом про створення Комітету статистичних програм Європейських Співтовариств

Regulation (EC) No 223/2009 of the European Parliament and of the Council of 11 March 2009 on European statistics and repealing Regulation (EC, Euratom) No 1101/2008 of the European Parliament and of the Council on the transmission of data subject to statistical confidentiality to the Statistical Office of the European Communities, Council Regulation (EC) No 322/97 on Community Statistics, and Council Decision 89/382/EEC, Euratom establishing a Committee on the Statistical Programmes of the European Communities

Цей Регламент встановлює правові рамки для розвитку, вироблення та поширення європейської статистики. Це має здійснюватися згідно з такими статистичними принципами, як професійна незалежність, справедливість, об'єктивність, надійність, статистична конфіденційність та ефективність витрат. Ці принципи має бути детальніше розроблено у Кодексі практики європейської статистики.

Регламент набирає чинності з наступного дня після його опублікування в «Офіційному віснику Європейського Союзу», водночас скасовуючи Регламент (ЄС, Євратом) № 1101/2008, Регламент Ради (ЄС) № 322/97 та Рішення Ради 89/382/ЄЕС, Євратом.

Рішення Комісії від 12 березня 2009 року, що запроваджує переглянуті екологічні критерії для присудження знаку екомаркування Співтовариства телевізорам (2009/300/ЄС)

Commission Decision of 12 March 2009 establishing the revised ecological criteria for the award of the Community Eco-label to televisions (2009/300/EC)

Цим Рішенням встановлюються критерії для присудження телевізорам знаку екомаркування Співтовариства.

У додатку до Рішення визначено сім критеріїв, які містять необхідні технічні характеристики, що їм мають відповідати телевізори, яким може бути присуджено екомаркування:

енергозбереження, ртутний вміст флуоресцентних ламп, строк експлуатації, можливість розбирання, важкі метали та вогнезахистний склад, інструкції для користувачів та інформація, що наноситься на знак екомаркування.

Рішення застосовуватиметься з 1 листопада 2009 р.

Рішення Комісії від 25 березня 2009 року про створення Експертної групи високого рівня з питань цифрових бібліотек (209/301/ЄС)

Commission Decision of 25 March 2009 setting up a High Level Expert Group on Digital Libraries (209/301/EC)

Цим рішенням створюється експертна група з питань цифрових бібліотек, встановлюється її склад, умови діяльності та завдання.

Група має складатися з 20 членів, які повинні бути фахівцями у питаннях, що стосуються цифрових бібліотек і бути рекомендовані Європейській Комісії країнами-членами. Мандат експертів закінчується 31 грудня 2009 р. У групі мають бути представлені фахівці, компетентні в питаннях збереження знань, проблемах видавців, пошукових систем, а також наукової і дослідницької роботи.

Експертна група з питань цифрових бібліотек має дослідити і рекомендувати Європейській Комісії, яким чином найкраще розв'язати організаційні, правові та технічні проблеми на європейському рівні.

III. ПРАКТИКА ЄВРОПЕЙСЬКОГО СУДУ З ПРАВ ЛЮДИНИ ЗА СКАРГАМИ ПРОТИ УКРАЇНИ

Рішення Європейського суду з прав людини у справі «АНДРІЙЧУК⁴ проти України» від 19 лютого 2009 р. (заява № 18024/04)

Judgment of the European Court of Human Rights in CASE OF ANDRIYCHUK v. UKRAINE of 19 February 2009 (Application no. 18024/04)

Заява про порушення положень Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, зокрема:

ст. 6 (1) «Право на справедливий судовий розгляд».

Обставини справи

13 грудня 2001 р. Корольовський районний суд м. Житомир постановив, щоб відкрите акціонерне товариство «Льонтекс» виплатило заявнику – Ользі Олександрівні Андрійчук – 2 тис. 833 грн 97 коп. заборгованості із заробітної плати та інших виплат.

18 січня 2002 р. виконавча служба Корольовського району м. Житомир розпочала процедуру виконання зазначеного рішення.

3 квітня 2003 р. Корольовський районний суд м. Житомир за клопотанням заявниці ухвалив процедурне рішення стовно корегування суми виплати згідно з рішенням від 13 грудня 2001 р., відповідно до якого правильна сума, яку потрібно було виплатити заявниці, становила 2 тис. 807 грн 28 коп.

11 жовтня 2002 р. заявниця розпочала судове провадження у Богунському районному суді м. Житомир проти виконавчої служби, вимагаючи компенсації за невиконання з вини виконавчої служби ухваленого на її користь рішення. Рішення у цьому провадженні було винесено не на користь заявниці, а рішення від грудня 2001 р. було виконане повністю лише 23 грудня 2005 р.

29 квітня 2004 р. заявниця звернулася до Європейського суду з прав людини зі скаргою про порушення її права на справедливий судовий розгляд.

⁴ Тут і далі всі імена, по батькові та прізвища заявників у справах транслітеровано відповідно до їх написання в оригіналах рішень англійською мовою.

Рішення суду

Суд одноставно визнав порушення положень ст. 6 (1) Конвенції та зобов'язав Україну виплатити заявниці протягом трьох місяців з дати набуття цим Рішенням статусу офіційного 1 тис. 200 євро компенсації за нематеріальний збиток.

Рішення Європейського суду з прав людини у справі «БОНДАР ТА ІНШІ проти України» від 19 лютого 2009 р. (заява № 12380/05)

Judgment of the European Court of Human Rights in CASE OF BONDAR AND OTHERS v. UKRAINE of 19 February 2009 (Application no. 12380/05)

Заява про порушення положень Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод та протоколів до неї, зокрема:

ст. 6 (1) «Право на справедливий судовий розгляд»;

ст. 1 «Захист права власності» Протоколу 1.

Обставини справи

Заявниками у справі є українські судді, які проживають у м. Суми. Рішенням від 7 листопада 2003 р. Сумський міський суд постановив, щоб Державне казначейство виплатило Сергію Олександровичу Бондару 6 тис. 486 грн, Ганні Валеріївні Шелеховій – 7 тис. 277 грн, Тетяні Михайлівні Мойсеєнко – 7 тис. 277 грн, Миколі Івановичу Шершаку – 6 тис. 486 грн, Віталію Борисовичу Бойку – 6 тис. 486 грн, Аллі Яківні Клименко – 4 тис. 843 грн, Ніні Геннадіївні Прокудіній 7 тис. 277 грн, Богдану В'ячеславовичу Бурді – 4 тис. 167 грн, Андрію Вікторовичу Лобку – 3 тис. 393 грн, Ользі Іванівні Собині – 3 тис. 914 грн компенсації за їхню офіційну уніформу.

28 січня 2004 р. Апеляційний суд Сумської області підтримав це рішення.

2 вересня 2006 р. рішення було повністю виконане.

Заявники звернулися до Європейського суду з прав людини зі скаргою на тривале невиконання рішення, ухваленого на їх користь.

Рішення суду

Суд одностайно визнав порушення положень ст. 6 (1) Конвенції та ст. 1 Протоколу 1 до неї, а також зобов'язав Україну виплатити кожному заявнику протягом трьох місяців з дати набуття цим Рішенням статусу офіційного 600 євро компенсації за нематеріальний збиток.

Рішення Європейського суду з прав людини у справі «БУРЯК проти України» від 19 лютого 2009 р. (заява № 1866/04)

Judgment of the European Court of Human Rights in CASE OF BURYAK v. UKRAINE of 19 February 2009 (Application no. 1866/04)

Заява про порушення положень Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, зокрема:

ст. 6 (1) «Право на справедливий судовий розгляд».

Обставини справи

У невизначену дату заявниця – Марія Сємьоновна Буряк – розпочала будівництво нового будинку на земельній ділянці, що належала її матері, без дозволу на будівництво та іншої необхідної документації.

25 квітня 1995 р. мати заявниці померла, а земельну ділянку та старий будинок, що належали матері заявниці, незадовго до її смерті було передано гр. Е. Ц. за угодою дарування.

29 липня 1997 р. заявниця розпочала цивільне судове провадження проти гр. Е. Ц. (далі – відповідач), Шелудковської міської ради та Зміївської державної нотаріальної контори у Зміївському суді. Вона обстоювала свої права на незавершений будинок та оскаржувала згадану вище угоду дарування, а також резолюцію міської ради, за якою остання відмовлялася виділити їй земельну ділянку, на якій вона вже розпочала будівельні роботи.

Слухання її справи в українських судах (останньою інстанцією був Верховний Суд України) тривало до 3 вересня 2003 р.

18 листопада 2003 р. заявниця звернулася до Європейського суду з прав людини зі скаргою на необґрунтовано тривалий розгляд її справи українськими судами.

Рішення суду

Суд одностайно визнав порушення положень ст. 6 (1) Конвенції та зобов'язав Україну виплатити заявниці протягом трьох місяців з дати набуття цим Рішенням статусу офіційного 600 євро компенсації за нематеріальний збиток.

Рішення Європейського суду з прав людини у справі «ВОІЩЕВ проти України» від 19 лютого 2009 р. (заява № 21263/04)

Judgment of the European Court of Human Rights in CASE OF VOISHCHEV v. UKRAINE of 19 February 2009 (Application no. 21263/04)

Заява про порушення положень Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, зокрема:

ст. 6 (1) «Право на справедливий судовий розгляд».

Обставини справи

Заявник у справі, Владімір Івановіч Воіщев є колишнім працівником товариства «Друкмаш» (далі – товариство) та співвинахідником двох винаходів, на які зазначене товариство користувалося патентними правами згідно з контрактом, укладеним із заявником.

23 жовтня 1995 р. заявник порушив провадження проти товариства у Кіровському районному суді м. Кіровоград, стверджуючи, що останнє не сплатило належні йому за контрактом гроші за використання першого винаходу, та вимагаючи зобов'язати товариство дотримуватися умов контракту. Крім того, заявник вимагав компенсації за матеріальні та нематеріальні збитки.

1 березня 1996 р. товариство подало зустрічний позов, вимагаючи оголошення контракту на використання першого винаходу недійсним.

29 червня 1999 р. Кіровський районний суд частково задовольнив позов заявника, після чого товариство подало касацію. Результатом ряду судових розглядів стало ухвалення районним судом 7 червня 2001 р. рішення проти заявника, який подав касаційну скаргу.

Після цього заявник ще неодноразово подавав касації, але з різних причин всі вони були відхилені. Останню він подав 17 лютого 2003 р., та 23 березня 2004 р. Верховний Суд своїм рішенням її також відхилив; це рішення було вручено заявникові 16 квітня 2004 р.

Тоді заявник звернувся до Європейського суду з прав людини зі скаргою на порушення його права на проведення судового провадження у розумний строк.

Рішення суду

Суд одностайно визнав порушення положень статті 6(1) Конвенції стосовно прийнятної тривалості судового провадження та зобов'язав Україну виплатити заявнику протягом трьох місяців з дати набуття цим Рішенням статусу офіційного 600 євро та 15 євро компенсації за судові витрати.

Рішення Європейського суду з прав людини у справі «ДОРОНІН проти України» від 19 лютого 2009 р. (заява № 16505/02)

Judgment of the European Court of Human Rights in CASE OF DORONIN v. UKRAINE of 19 February 2009 (Application no. 16505/02)

Заява про порушення положень Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, зокрема:

ст. 5(1)(с) і (3) «Право на свободу та особисту недоторканність».

Обставини справи

31 березня 2000 р. у власному помешканні було вбито діда заявника у справі, Ігоря Дороніна, а 1 квітня 2000 р. у справі про вбивство було розпочато кримінальне розслідування.

19 квітня 2000 р. слідчий Полтавського районного відділення міліції Октябрського району ухвалив постанову про проведення обшуку в помешканні заявника, а також його примусове приведення як підозрюваного у кримінальній справі про вбивство його діда.

20 квітня 2000 р. заявника було затримано у Харкові та доставлено в Полтаву. Цього самого дня працівники міліції склали протокол, згідно з яким під час затримання заявник намагався втекти та чинив опір правоохоронцям, внаслідок чого 21 квітня 2000 р. вищезазначений суд Полтави призначив заявнику п'ять днів адміністративного арешту (рішення стало остаточним та не підлягало оскарженню). Проте заявник двічі намагався його оскаржити, але його скарги було відхилено.

За словами заявника, він написав зізнання у скоєнні вбивства 22 квітня 2000 р. під диктовку працівника міліції К., який підписав та датував його 20 квітня 2000 р. Того самого дня К. склав протокол допиту заявника як підозрюваного, також датований 20 квітня 2000 р. Також за словами заявника, за цей період його інтереси не представляв адвокат.

25 квітня 2000 р. заявнику було висунуто обвинувачення в умисному скоєнні вбивства та затримано як підозрюваного, а 27 квітня 2000 р. прокурор Октябрського району ухвалив постанову про його попереднє ув'язнення на 2 місяці. Заявник оскаржив це рішення, але його скаргу було відхилено.

13 липня 2000 р. його справу було передано до районного суду, який підтвердив рішення щодо його попереднього ув'язнення.

Після цього справу заявника неодноразово передавали до судових інстанцій різного рівня, але заявник залишався під вартою, внаслідок чого у невизначену дату мати заявника подала заяву до Полтавської обласної прокуратури про порушення кримінальної справи проти слідчого стосовно незаконного утримання заявника під вартою. 3 грудня 2001 р. прокуратура відхилила заяву як необґрунтовану.

Лише 7 березня 2002 р. внаслідок додаткової судово-медичної експертизи було встановлено, що смерть діда заявника мала місце у той час, коли останній не міг бути присутнім на місці скоєння злочину.

10 травня 2002 р. районний суд відправив кримінальну справу стосовно заявника для подальшого розслідування, а заявника було звільнено під підписку про невиїзд.

30 грудня 2002 р. кримінальну справу проти заявника було припинено за відсутністю доказів його причетності до вбивства.

До Європейського суду з прав людини заявник звернувся 30 травня 2002 р. зі скаргою на те, що його затримання було необґрунтовано тривалим та незаконним.

Рішення суду

Суд одноставно визнав порушення положень статті 5 (1) і (3) Конвенції та зобов'язав Україну виплатити заявникові протягом трьох місяців з дати набуття цим Рішенням статусу офіційного 5 тис. євро компенсації за нематеріальний збиток.

Рішення Європейського суду з прав людини у справі «КООПЕРАТИВ КАХОВСКИЙ-5 проти України» від 19 лютого 2009 р. (заява № 20728/04)

Judgment of the European Court of Human Rights in CASE OF KOOPERATIV KAKHOVSKIY-5 v. UKRAINE of 19 February 2009 (Application no. 20728/04)

Заява про порушення положень Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод та протоколів до неї, зокрема:

- ст. 6 (1) «Право на справедливий судовий розгляд»;*
- ст. 8 «Право на повагу до приватного і сімейного життя»;*
- ст. 10 «Свобода вираження поглядів»;*
- ст. 11 «Свобода зібрань та об'єднання»;*
- ст. 13 «Право на ефективний засіб правового захисту»;*
- ст. 14 «Заборона дискримінації»;*
- ст. 1 «Захист права власності» Протоколу 1.*

Обставини справи

Заявником у справі є кооперативна асоціація «Кооператив Каховській № 5», зареєстрована у 1990 р. та розташована у м. Каховка Херсонської області.

У 1990 р. асоціація-заявник уклала контракт з Управлінням капітального будівництва Херсонської обласної державної адміністрації (далі – Управління), згідно з яким останнє зобов'язалося побудувати багатоквартирний будинок для членів асоціації-заявника.

У січні 2002 р. асоціація-заявник порушила провадження у Господарському суді Херсонської області проти Управління, вимагаючи компенсації за невиконання будівельного проекту.

5 квітня 2002 р. суд ухвалив рішення частково на користь асоціації-заявника і постановив Управлінню сплатити їй 144 тис. 66 грн 74 коп. компенсації. 27 березня 2003 р. Одеський апеляційний господарський суд скасував рішення суду першої інстанції та ухвалив нове, постановивши Управлінню сплатити асоціації-заявнику компенсацію у розмірі 2 млн 227 тис. 269 грн 40 коп. Управління зробило кілька спроб оскаржити це рішення, але йому було відмовлено.

Рішення від 27 березня 2003 р. досі лишається невиконаним через відсутність коштів у боржника.

До Європейського суду з прав людини асоціація-заявник звернулася зі скаргою на тривале невиконання рішення національного суду, ухваленого на її користь, а також на порушення її прав згідно зі статтями 6(1), 8, 10, 11 та 14 Конвенції та статті 1 Протоколу 1 до неї.

Рішення суду

Суд одностайно визнав порушення положень статті 6 (1) та 13 Конвенції та статті 1 Протоколу 1 до неї, відхиливши скарги за іншими статтями, та постановив, що встановлення самого факту порушення є достатньою справедливою компенсацією за нематеріальну шкоду, завдану асоціації-заявнику, а також зобов'язав Україну виплатити їй протягом трьох місяців з дати набуття цим Рішенням статусу офіційного прострочений борг згідно з рішенням національного суду від 27 березня 2003 р.

Рішення Європейського суду з прав людини у справі «КРИЩУК проти України» від 19 лютого 2009 р. (заява № 1811/06)

Judgment of the European Court of Human Rights in CASE OF KRYSHCHUK v. UKRAINE of 19 February 2009 (Application no. 1811/06)

Заява про порушення положень Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод та протоколів до неї, зокрема:

ст. 6 (1) «Право на справедливий судовий розгляд»;
ст. 13 «Право на ефективний засіб правового захисту»;
ст. 1 «Захист права власності» Протоколу 1.

Обставини справи

У 2003 р. заявник у справі – Антон Іванович Крищук – розпочав судове провадження у Червоноградському міському суді проти ДП «Львіввугілля», вимагаючи компенсації за нематеріальний збиток, завданий внаслідок незабезпечення його житлом, на яке він мав право згідно з угодою, укладеною між ним та відповідачем.

10 листопада 2003 р. суд ухвалив рішення частково на користь заявника і постановив відповідачеві сплатити заявнику 42 тис. грн компенсації. Це рішення стало остаточним, і 11 грудня 2003 р. виконавча служба м. Червоноград почала процедуру його виконання.

30 грудня 2005 р. процедуру виконання рішення було припинено відповідно до Закону України «Про заходи, спрямовані на забезпечення сталого функціонування підприємств паливно-енергетичного комплексу» від 23 червня 2005 р. Згадане рішення суду від 10 листопада 2003 р. і досі лишається невиконаним.

Тому заявник звернувся до Європейського суду з прав людини зі скаргою на тривале невиконання рішення національного суду, ухваленого на його користь, а також на відсутність ефективних засобів правового захисту, вимагаючи при цьому компенсації витрат, яких він зазнав внаслідок інфляції, але не вказав відповідної суми.

Рішення суду

Суд одностайно визнав порушення положень статті 6 (1) та 13 Конвенції та статті 1 Протоколу 1 до неї та зобов'язав Україну виплатити заявнику протягом трьох місяців з дати набуття цим Рішенням статусу офіційного прострочений борг згідно з рішенням національного суду від 10 листопада 2003 р.

Рішення Європейського суду з прав людини у справі «МАЛЕНКО проти України» від 19 лютого 2009 р. (заява № 18660/03)

Judgment of the European Court of Human Rights in CASE OF MALENKO v. UKRAINE of 19 February 2009 (Application no. 18660/03)

Заява про порушення положень Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, зокрема:

ст. 3 «Заборона катування».

Обставини справи

У 1997 р. заявнику у справі – Валерію Владіміровичу Маленко – було надано другу групу інвалідності (середній рівень) через захворювання хребта. У 1998 р. другу групу інвалідності було змінено на третю (найлегший рівень).

16 квітня 1999 р. заявника затримали за підозрою у вбивстві та помістили у Маріупольське СІЗО. За період з 16 травня до 5 червня 1999 р. його тримали у Донецькому СІЗО, а 5 червня 1999 р. – повернули до Маріупольського.

17 червня 2000 р. після засудження заявника перевели до Донецької тюрми № 124. За час ув'язнення його неодноразово переводили до різних місць утримання, зокрема 6 січня 2005 р. заявника було переведено до Диканівської тюрми № 12, в якій він і досі відбуває покарання.

До Європейського суду з прав людини заявник звернувся зі скаргою на неналежні умови утримання та поводження у СІЗО та тюрмах, в яких він відбував покарання.

Рішення суду

Суд одностайно визнав порушення положень статті 3 Конвенції та зобов'язав Україну виплатити заявнику протягом трьох місяців з дати набуття цим Рішенням статусу офіційного 8 тис. євро компенсації за нематеріальний збиток.

Рішення Європейського суду з прав людини у справі «МАРЧЕНКО проти України» від 19 лютого 2009 р. (заява № 4063/04)

Judgment of the European Court of Human Rights in CASE OF MARCHENKO v. UKRAINE of 19 February 2009 (Application no. 4063/04)

Заява про порушення положень Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод та протоколів до неї, зокрема:

ст. 6 «Право на справедливий судовий розгляд»;

ст. 10 «Свобода вираження поглядів»;

ст. 11 «Свобода зібрань та об'єднання»;

ст. 13 «Право на ефективний засіб правового захисту»;

ст. 2 «Право на оскарження в кримінальних справах» Протоколу 7;

ст. 4 «Право не бути притягненим до суду або покараним двічі» Протоколу 7.

Обставини справи

Заявник у справі – Михайло Іларіонович Марченко – з 1974 р. працював учителем у Львівській школі-інтернаті № 6 для дітей з вадами мови. У 1995 р. його було обрано головою шкільної філії профспілкової організації «ВОСТ».

14 травня 1998 р. проти заявника було порушено кримінальну справу за заявою гр. П. (директора зазначеної школи-інтернату), яка звинувачувала його у клеветі (за словами заявника, вона зловживала службовим становищем, привласнюючи державні кошти та майно, призначені для школи-інтернату) та організації й участі у пікеті, організованому проти неї. Звинувачення було висунуто за статтями 125 (1) та 126 Кримінального кодексу Української РСР від 28 грудня 1960 року⁵.

26 червня 2001 р. суд визнав заявника винним за статтею 125 (3) Кримінального кодексу УРСР та засудив до одного року ув'язнення, а також наклав штраф у розмірі 200 грн. Суд також частково задовольнив скаргу гр. П. та постановив заявнику сплатити їй 1 тис. грн компенсації за нематеріальний збиток і 100 грн – за судові витрати.

⁵ Кодекс, чинний за станом на 26 червня 2001 р. Новий Кримінальний кодекс України набрав чинності з 1 вересня 2001 року.

Заявник подав апеляцію на це рішення, а 21 серпня 2001 р. апеляційний суд провів слухання за його відсутності і підтримав рішення від 26 червня 2001 р.

Після цього заявник подав ще 11 касаційних скарг, які було відхилено через недотримання офіційної процедури їх подання.

25 квітня 2003 р. суддя Верховного Суду України визнав дванадцять касацій заявника прийнятною.

До Європейського суду з прав людини заявник звернувся зі скаргами на порушення статей 6, 10, 11 та 13 Конвенції, а також статей 2 і 4 Протоколу 7 до неї.

Рішення суду

Суд одностайно визнав порушення положень статті 10 Конвенції, відхиливши скарги за іншими статтями як неприйнятні, та зобов'язав Україну виплатити заявнику протягом трьох місяців з дати набуття цим Рішенням статусу офіційного 1 тис. євро компенсації за нематеріальний збиток та 50 євро компенсації за судові витрати.

Рішення Європейського суду з прав людини у справі «РОМАН МІРОШНІЧЕНКО проти України» від 19 лютого 2009 р. (заява № 34211/04)

Judgment of the European Court of Human Rights in CASE OF ROMAN MIROSHNICHENKO v. UKRAINE of 19 February 2009 (Application no. 34211/04)

Заява про порушення положень Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, зокрема:

ст. 5 «Право на свободу та особисту недоторканність».

Обставини справи

17 листопада 2000 р. проти заявника у справі – Романа Грігор'євіча Мірошніченко – та гр. В. Г. було порушено кримінальну справу за підозрою у розбої; цього самого дня заявника було затримано.

20 листопада 2000 р. суд офіційно висунув заявнику обвинувачення у скоєнні розбою та залишив його під вартою,

обґрунтовуючи це серйозністю обвинувачення. Згодом йому було висунуто додаткові обвинувачення у розбої та крадіжці, скоєних ним одноосібно та разом із гр. М.

3 липня 2002 р. Павлоградський міський суд визнав заявника винним у скоєнні кількох розбоїв та крадіжки і засудив до п'яти років ув'язнення.

У невстановлену дату заявник подав апеляцію. 6 грудня 2002 р. Дніпропетровський апеляційний суд скасував рішення від 3 липня 2002 р. та призначив нове розслідування, а також прийняв рішення, без надання обґрунтування, продовжити строк утримування заявника під вартою на час проведення додаткового розслідування. Справу було передано до міського суду.

Внаслідок розгляду справи у різних інстанціях протягом кількох років 1 квітня 2004 р. міський суд визнав заявника винним у крадіжці та розбої та засудив до п'яти років ув'язнення за відрахуванням часу, проведеного ним під вартою.

Це рішення підтримали апеляційний суд (9 червня 2004 р.) та Верховний Суд України (17 березня 2005 р.).

10 листопада 2004 р. заявник звернувся до Європейського суду з прав людини зі скаргою на порушення його прав за статтею 5 Конвенції.

Рішення суду

Суд одностайно визнав порушення положень статті 5 (3) Конвенції щодо тривалого попереднього ув'язнення, відхиливши скарги за іншими пунктами зазначеної статті, та зобов'язав Україну виплатити заявнику протягом трьох місяців з дати набуття цим Рішенням статусу офіційного 1 тис. євро компенсації за нематеріальний збиток.

Рішення Європейського суду з прав людини у справі «НІКОЛАЙ КУЧЕРЕНКО проти України» від 19 лютого 2009 р. (заява № 16447/04)

Judgment of the European Court of Human Rights in CASE OF NIKOLAY KUCHERENKO v. UKRAINE of 19 February 2009 (Application no. 16447/04)

Заява про порушення положень Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, зокрема:

ст. 5 (1) і (4) «Право на свободу та особисту недоторканність»;

ст. 6 (1) «Право на справедливий судовий розгляд».

Обставини справи

27 квітня 2002 р. у ході однієї з операцій правоохоронних органів працівник міліції під прикриттям купив у заявника, Ніколая Ніколаєвича Кучеренко, значну кількість маріхуани, після чого заявника було негайно заарештовано, згідно зі статтею 263 Кодексу про адміністративні правопорушення, за порушення правил обігу наркотичних засобів, що є адміністративним правопорушенням згідно зі статтею 44 зазначеного Кодексу. В результаті обшуку заявника та його машини було знайдено ще певну кількість наркотиків, внаслідок чого 29 квітня 2002 р. проти нього було розпочато кримінальне провадження за незаконну торгівлю наркотиками.

25 червня 2002 р. районний суд продовжив строк попереднього ув'язнення заявника до 29 липня 2002 р.

29 липня 2002 р. заявнику було надано доступ до матеріалів справи, щоб він мав змогу підготувати власний захист, а 6 серпня 2002 р. він подав скаргу проти слідчих органів районного суду, стверджуючи, що для його затримання не існувало правових підстав, оскільки строк його затримання, встановлений рішенням районного суду від 25 червня 2002 р., закінчився 29 липня 2002 р. і не був продовжений. Цю скаргу було додано до матеріалів справи.

12 травня 2004 р. районний суд визнав заявника винним у незаконній торгівлі наркотиками і засудив до шести років ув'язнення, враховуючи при цьому строк його затримання з 27 квітня 2002 р. Цього самого дня суд виніс окрему ухвалу, згідно з якою арешт заявника 27 квітня 2002 р. був незаконним, оскільки

стаття 44 зазначеного Кодексу не поширюється на незаконну торгівлю наркотиками, отже, не могла бути застосована до заявника, якого було заарештовано в момент продажу наркотиків.

До Європейського суду з прав людини заявник звернувся зі скаргою на порушення його прав за статтями 5 (1) і (4) та 6 (1) Конвенції.

Рішення суду

Суд одноставно визнав порушення положень статті 5 (1) Конвенції, відхиливши скарги за іншими статтями, та зобов'язав Україну виплатити заявнику протягом трьох місяців з дати набуття цим Рішенням статусу офіційного 1 тис. 500 євро компенсації за нематеріальний збиток і 27 євро за судові витрати.

Рішення Європейського суду з прав людини у справі «СУПТЕЛ проти України» від 19 лютого 2009 р. (заява № 39188/04)

Judgment of the European Court of Human Rights in CASE OF SUPTEL v. UKRAINE of 19 February 2009 (Application no. 39188/04)

Заява про порушення положень Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, зокрема:

ст. 3 «Заборона катування»;

ст. 4 «Заборона рабства і примусової праці»;

ст. 5 (1) (a) і (c) «Право на свободу та особисту недоторканність»;

ст. 6 (1) і (2) «Право на справедливий судовий розгляд».

Обставини справи

22 грудня 1998 р. заявник – Олександр Леонардовіч Суптел – разом з двома іншими особами кинув запалений факел у машину гр. О. С., проте міліція не порушила кримінальне провадження у цій справі через відсутність складу злочину.

8 травня 1999 р. гр. О. С. було вбито.

За твердженнями заявника, його заарештували 8 травня 1999 р. за підозрою у вбивстві гр. О. С. і відвезли у Ватутінський районний відділ міліції, де десять працівників міліції жорстоко побили його та примусили підписати зізнання у скоєнні злочину.

10 травня 1999 р. проти заявника та двох інших осіб було порушено кримінальну справу за фактом убивства. 19 травня 1999 р. його перевели до слідчого ізолятора, звідки заявник потрапив у лікарню з численними травмами.

22 травня 1999 р. заявника було офіційно звинувачено у скоєнні вбивства, а 31 жовтня 2000 р. Київський міський суд визнав його винним і засудив до 15 років ув'язнення.

Ватутинська районна прокуратура, а пізніше Київський міський суд відмовили у задоволенні скарги заявника щодо неналежного ставлення до нього з боку правоохоронних органів.

17 травня 2001 р. Верховний Суд України постановив провести додаткове розслідування у справі.

26 липня 2001 р. кримінальні справи щодо підпалу і вбивства були об'єднані. У лютому 2002 р. Київський міський апеляційний суд почав повторний розгляд справи, в ході якого відбулося понад сорок слухань. 14 листопада 2003 р. заявника та ще двох осіб визнали винними у підпалі.

Експерти-криміналісти у ході повторного розслідування довели, що на момент перебування в камері попереднього ув'язнення у заявника дійсно були травми середньої важкості.

14 жовтня 2004 р. заявник звернувся до Європейського суду з прав людини зі скаргою, зокрема на неналежне ставлення до нього з боку правоохоронних органів, незаконне тривале попереднє затримання та тривалий розгляд його справи в українських судах.

Рішення суду

Суд одностайно визнав порушення положень ст. 3 та 6 (1) Конвенції, відхиливши решту скарг, і зобов'язав Україну виплатити заявнику протягом трьох місяців з дати набуття цим Рішенням статусу офіційного 11 тис. євро компенсації за нематеріальний збиток.

Рішення Європейського суду з прав людини у справі «ХРИСТОВ проти України» від 19 лютого 2009 р. (заява № 24465/04)

Judgment of the European Court of Human Rights in CASE OF KHRISTOV v. UKRAINE of 19 February 2009 (Application no. 24465/04)

Заява про порушення положень Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод і протоколів до неї, зокрема:

ст. 6 (1) «Право на справедливий судовий розгляд»;

ст. 1 «Захист права власності» Протоколу 1.

Обставини справи

У 1996 р. громадянин Республіки Молдова перегнав через кордон автомобіль і оформив на ім'я заявника – Хрїстова Дмитрія Степановіча – генеральну довіреність на право керування та продаж цього автомобіля. З метою ухилення від сплати ввізного мита заявник залишив молдавську реєстрацію автомобіля і кожні три місяці перетинав україно-молдовський кордон, подовжуючи цим тримісячний термін права на вивезення автомобіля.

У жовтні 1998 р. заявник захворів і фізично був не в змозі здійснити чергову поїздку. 2 червня 1999 р. він здійснив спробу перетину кордону на своєму автомобілі, де був затриманий співробітниками митниці та звинувачений в адміністративному правопорушенні.

24 червня 1999 р. Приморський районний суд м. Маріуполь визнав заявника винним у митному злочині і наклав на нього штраф у розмірі 74 грн з конфіскацією автомобіля.

У результаті численних та тривалих розглядів справи 25 квітня 2002 р. Верховний Суд України ухвалив рішення про те, що конфіскація була законною. Однак заявник, за його твердженнями, не був проінформований належним чином щодо слухань його справи у Верховному Суді.

5 липня 2004 р. заявник подав заяву до Європейського суду з прав людини зі скаргою на те, що було порушене його право на справедливий судовий розгляд.

1 серпня 2006 р. заявник помер, а 1 березня 2008 р. його діти – Геннадій Хрістов, Олена Хрістова та Людмила Філобок – висловили бажання довести до завершення справу, розпочату батьком.

Рішення суду

Суд одностайно визнав порушення положень ст. 6 (1) Конвенції та ст. 1 Протоколу 1 до неї та зобов'язав Україну виплатити заявнику протягом трьох місяців з дати набуття цим Рішенням статусу офіційного 2 тис. євро компенсації за нематеріальний збиток.

Рішення Європейського суду з прав людини у справі «ШАБЕЛЬНИК проти України» від 19 лютого 2009 р. (заява № 16404/03)

Judgment of the European Court of Human Rights in CASE OF SHABELNIK v. UKRAINE of 19 February 2009 (Application no. 16404/03)

Заява про порушення положень Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, зокрема:

ст. 6 (1) і (3) «Право на справедливий судовий розгляд».

Обставини справи

10 грудня 2001 р. заявника – Дмитрія Грігор'євіча Шабельніка – було заарештовано за підозрою у викраденні та вбивстві неповнолітнього гр. С. Під час затримання заявнику завдали незначних тілесних ушкоджень, які засвідчив медичний експерт-криміналіст.

15 лютого 2002 р. заявника, як стверджується, під тиском слідчого змусили написати листа, в якому він погодився надати інформацію про «події, що відбулися наприкінці жовтня 2001 р. за адресою: Майдан Рад, 5, м. Житомир». Листа було передано до прокуратури м. Житомир. Того самого дня заявника без участі адвоката допитали як свідка щодо обставин смерті гр. К., і він зізнався в її вбивстві. Пізніше його ще декілька разів допитували без участі адвоката.

3 квітня 2002 р. заявнику було висунуто обвинувачення щодо викрадення та вбивства гр. С. і вбивства гр. К, а 11 липня 2002 р.

визнано винним в обох злочинах і засуджено до довічного ув'язнення.

10 жовтня 2002 р. Верховний Суд України відхилив апеляцію заявника.

2 квітня 2003 р. заявник звернувся до Європейського суду з прав людини зі скаргою, зокрема на порушення права на справедливий судовий розгляд.

Рішення суду

Суд одноставно визнав порушення положень ст. 6 (1) і (3) (с) Конвенції, відхиливши решту скарг, та постановив, що встановлення самого факту порушення зазначених статей є достатньою справедливою компенсацією за моральну шкоду, якої було завдано заявникові.

Рішення Європейського суду з прав людини у справі «ВЕРГЕЛЬСЬКИЙ проти України» від 12 березня 2009 р. (заява №19312/06)

Judgment of the European Court of Human Rights in CASE OF VERGELSKYY v. UKRAINE of 12 March 2009 (Application no.19312/06)

Заява про порушення положень Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, зокрема:

ст. 3 «Заборона катування»;

ст. 6 (1) «Право на справедливий судовий розгляд»;

ст. 13 «Право на ефективний засіб правового захисту».

Обставини справи

Згідно з обставинами справи гр. О. С. востаннє бачили 7 червня 2003 р. у будинку заявника – Миколи Андрійовича Вергельського. 11 червня 2003 р. міліція вилучила з квартири заявника ніж та інші речі, заплямовані, ймовірно, кров'ю.

За твердженнями заявника, 20 березня 2004 р. два працівники міліції заарештували його вдома і відвезли до Роменського відділу міліції, де побили до втрати свідомості, вимагаючи зізнання у вбивстві гр. О. С.

22 березня 2004 р. слідчий І. С. запропонував заявнику підписати документ на підтвердження того, що його заарештували на законних підставах, на що він погодився, сподіваючись на припинення знущань. Заявника перевели до ізолятора тимчасового утримання під адміністративний арешт. За його твердженнями, кожного дня його били і вимагали зізнання у скоєнні злочину.

27 березня 2004 р. заявник зізнався у тому, що він випадково вбив гр. О. С. під час спільного розпивання спиртних напоїв. Того самого дня проти нього було порушено кримінальне провадження за підозрою у вбивстві.

6 квітня 2004 р. заявнику було висунуто офіційне обвинувачення. Того самого дня його обстежили у Роменському бюро судово-медичних експертиз і виявили великі синці в області паху, стегон і плечей.

9 квітня 2004 р. заявника було звільнено під підписку про невиїзд. Того ж дня він потрапив у лікарню з діагнозом «нервова астенія».

16 квітня 2004 р. заявник звернувся до міського та обласного прокурорів з повідомленням про підписання зізнання у вбивстві внаслідок тортур. Оскільки чотири працівники міліції засвідчили, що жорстокого поводження не було, скаргу було відхилено.

20 грудня 2004 р. заявник подав апеляцію у міський суд, який зобов'язав прокуратуру провести додаткове розслідування за фактом нанесення тілесних ушкоджень. Однак прокуратура неодноразово відмовлялася відкривати кримінальне провадження щодо неналежного ставлення з боку правоохоронних органів.

21 січня 2005 р. заявник постав перед судом, проте розгляд справи неодноразово відкладався з процесуальних причин.

19 серпня 2005 р. міський суд ухвалив рішення щодо ув'язнення заявника. З березня по червень 2006 р. міський суд провів десять слухань. Клопотання заявника про звільнення було задоволене 17 травня 2006 р.

16 листопада 2006 р. було проведено додаткову генетичну експертизу доказів у справі щодо вбивства. Проте слухання неодноразово відкладалися через відсутність експертів та/або

обвинувачуваного. 12 жовтня 2007 р. міський суд призначив додаткове розслідування справи. Розгляд справи триває і досі.

3 травня 2006 р. заявник звернувся до Європейського суду з прав людини зі скаргою, зокрема на неналежне ставлення до нього з боку правоохоронних органів, порушення його права на ефективне розслідування згідно з його заявою про неналежне поводження з боку правоохоронних органів, а також на тривалий розгляд його справи в українських судах та порушення права на ефективний засіб правового захисту.

Рішення суду

Суд одностайно визнав порушення положень статей 3, 6 (1) та 13 Конвенції, відхиливши решту скарг, і зобов'язав Україну виплатити заявнику протягом трьох місяців з дати набуття цим Рішенням статусу офіційного 10 тис. євро компенсації за нематеріальний збиток та 1 тис. 500 євро за судові витрати.

Рішення Європейського суду з прав людини у справі «КРАСОВСКИЙ проти України» від 12 березня 2009 р. (заява № 36772/04)

Judgment of the European Court of Human Rights in CASE OF KRASOVSKIY v. UKRAINE of 12 March 2009 (Application no. 36772/04)

Заява про порушення положень Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, зокрема:

ст. 6 (1) «Право на справедливий судовий розгляд».

Обставини справи

28 жовтня 2003 р. Дніпровський районний суд м. Дніпродзержинськ постановив, щоб ЗАТ «Дніпровський завод мінеральних добрив» (ДЗМД) виплатило заявнику – Владіміру Петровічу Красовському – заборгованість із заробітної плати у розмірі 2 тис. 199 грн, а також 2 тис. 743 грн 29 коп. заборгованості з інших виплат.

4 листопада 2003 р. Державна виконавча служба Баглійського району м. Дніпродзержинськ почала виконавче провадження за рішенням суду.

25 жовтня 2004 р. підприємство виплатило заявнику 2 тис. 199 грн заборгованості із заробітної плати. Пізніше також було сплачено 106 грн 19 коп.

7 квітня 2004 р. Господарський суд Дніпропетровської області виніс ухвалу про порушення провадження у справі про банкрутство ДЗДМ. 22 грудня 2005 р. виконавча служба повідомила заявника про те, що не може стягнути повну суму з боржника через його неплатоспроможність.

Рішення від 28 жовтня 2003 р. залишається частково невиконаним.

Заявник подав у Дніпровський районний суд м. Дніпродзержинськ цивільний позов проти боржника на суму 4 тис. 775 грн 90 коп., проте суд ухвалив рішення проти нього, а апеляції на це рішення було відхилено.

Рішення суду

Суд одностайно визнав порушення положень ст. 6 (1) Конвенції і зобов'язав Україну виплатити заявнику решту суми, присудженої рішенням національного суду, протягом трьох місяців з дати набуття цим Рішенням статусу офіційного, а також 1 тис. 600 євро компенсації за нематеріальний збиток.

Рішення Європейського суду з прав людини у справі «ЛЕБЕДІНЦЕВА проти України» від 12 березня 2009 р. (заява № 37208/04)

Judgment of the European Court of Human Rights in CASE OF LEBEDINTSEVA v. UKRAINE of 12 March 2009 (Application no. 37208/04)

Заява про порушення положень Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, зокрема:

ст. 6 (1) «Право на справедливий судовий розгляд».

Обставини справи

21 лютого 2001 р. суд м. Сніжне постановив, щоб державна шахта «Ударнік» виплатила заявниці – Тамарі Васільєвні

Лебедінцевій – 23 тис. 536 грн 80 коп. компенсації у зв'язку із загибеллю її чоловіка під час виконання ним службових обов'язків.

3 лютого 2002 р. по грудень 2003 р. заявниця отримала 11 тис. 135 грн, а 18 січня 2008 р. – залишок боргу. Заявниця звернулася до суду, щоб отримати компенсацію за тривале невиконання рішення, ухваленого на її користь. Проте суд не задовольнив її скаргу.

4 жовтня 2004 р. заявниця звернулася до Європейського суду з прав людини зі скаргою на тривале невиконання рішень, ухвалених на її користь.

Рішення суду

Суд одностайно визнав порушення положень ст. 6 (1) Конвенції і зобов'язав Україну виплатити заявниці протягом трьох місяців з дати набуття цим Рішенням статусу офіційного 2 тис. 600 євро за нематеріальний збиток.

Рішення Європейського суду з прав людини у справі «ОТИЧЕНКО ТА ФЕДІЩЕНКО проти України» від 12 березня 2009 р. (заяви № 1755/05 та № 25912/06)

Judgment of the European Court of Human Rights in CASE OF OTYCHENKO AND FEDISCHENKO v. UKRAINE of 12 March 2009 (Application no. 1755/05 and no. 25912/06)

Заява про порушення положень Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, зокрема:

ст. 6 (1) «Право на справедливий судовий розгляд»;

Обставини справи

Перша заявниця – Наталья Юрьевна Отиченко – працювала в управлінні житлово-комунального господарства «Котельниково», яке перебувало у власності місцевої селищної ради. Відповідно, трудовий договір було укладено позивачкою із селищною радою. Згодом позивачка звільнилася з роботи.

16 грудня 2002 р. Красногвардейський районний суд Автономної Республіки Крим постановив виплатити заборгованість із заробітної плати у розмірі 3 тис. 151 грн 25 коп. її колишнім роботодавцем. Це рішення стало остаточним. 30 січня 2003 р.

державна виконавча служба розпочала процедуру виконання судового рішення, проте воно так і не було виконано повністю.

Друга заявниця – Валентина Володимирівна Федіщенко – 11 квітня 2003 р. за рішенням районного суду м. П'ятихатки повинна була отримати заборгованість із заробітної плати у розмірі 1 тис. 705 грн 14 коп., а за рішенням від 1 жовтня 2003 р. – 570 грн 41 коп. від свого колишнього роботодавця – Комунального підприємства водопровідно-каналізаційного господарства в м. П'ятихатки.

30 квітня 2003 р. та 30 березня 2004 р. державна виконавча служба розпочала процедури виконання судових рішень. Заявниця неодноразово скаржилася на затягування виконання судового рішення і тільки 15 травня 2007 р., більш ніж через три роки, заборгованість по заробітній платі була остаточно виплачена.

30 грудня 2004 року (Н. Отиченко) та 14 червня 2006 р. (В. Федіщенко) заявниці звернулися до Європейського суду з прав людини зі скаргами на тривале невиконання судових рішень, ухвалених на їх користь.

Рішення суду

Суд одноставно визнав порушення положень ст. 6 (1) Конвенції та зобов'язав Україну виплатити протягом трьох місяців з дати набуття цим Рішенням статусу офіційного Н. Ю. Отиченко решту боргу за рішенням від 16 грудня 2002 р. та 2 тис. 600 євро за нематеріальний збиток, а В. В. Федіщенко – 700 євро компенсації за нематеріальний збиток.

Рішення Європейського суду з прав людини у справі «ПЛАХТЄЄВ ТА ПЛАХТЄЄВА проти України» від 12 березня 2009 р. (заява № 20347/03)

Judgment of the European Court of Human Rights in CASE OF PLAKHTEYEV and PLAKHTEYEVA v. UKRAINE of 12 March 2009 (Application no.20347/03)

Заява про порушення положень Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод і протоколів до неї, зокрема:

ст. 6 (1) «Право на справедливий судовий розгляд»;

ст. 1 «Захист права власності» Протоколу 1.

Обставини справи

Заявниками у справі є Фьодор Павлович Плахтєєв (перший заявник) та Валентіна Грігорьєвна Плахтєєва (другий заявник).

24 січня 2001 р. першого заявника було зупинено податковою міліцією під час керування вантажним автомобілем, орендованим у його матері. Перевіряючи вантажівку, інспектори виявили 500 кг пшениці, 1400 кг борошна та 3000 кг кормового борошна, на які у заявника не було документів. Було складено акт про адміністративне правопорушення та вилучено автомобіль і вантаж до розгляду справи у суді.

26 січня 2001 р. Тростянецький районний суд визнав першого заявника винним у незаконній підприємницькій діяльності за транспортування власності, яка належала третій особі, з метою продажу. Суд наклав на заявника штраф у розмірі 51 грн та ухвалив рішення щодо конфіскації кормового борошна.

За словами заявника, він неодноразово звертався до Тростянецької міської податкової інспекції з вимогою повернути вантажівку та пшеницю, які не підлягали конфіскації, проте його заяви були відхилені. У невизначену дату конфісковані продукти були продані і кошти надійшли у державний бюджет.

19 червня 2001 р. голова Вінницького обласного суду визнав рішення від 26 січня 2001 р. недійсним.

15 серпня 2001 р. податкова інспекція повернула вантажну машину та пшеницю заявнику, які, за свідченнями останнього, були дуже пошкоджені.

3 січня 2002 р. заявник подав скаргу до Вінницького обласного апеляційного суду на районний суд та податкову інспекцію за винесення несправедливого рішення, проте її було відхилено без роз'яснень.

7 травня 2002 р. заявники звернулися до Верховного Суду України з касаційною скаргою, однак суд не виявив у діях органів державної влади жодних процесуальних порушень.

31 травня 2003 р. заявники подали скаргу до Європейського суду з прав людини щодо порушення права на справедливий суд та права на захист власності.

Рішення суду

Суд одноставно визнав порушення положень ст. 6 (1) та ст. 1 Протоколу № 1 до Конвенції і зобов'язав Україну виплатити кожному заявнику протягом трьох місяців з дати набуття цим Рішенням статусу офіційного 2 тис. євро компенсації за нематеріальний збиток.

Рішення Європейського суду з прав людини у справі «СВЕТЛОРУСОВ проти України» від 12 березня 2009 р. (заява № 2929/05)

Judgment of the European Court of Human Rights in CASE OF SVETLORUSOV v. UKRAINE of 12 March 2009 (Application no. 2929/05)

Заява про порушення положень Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, зокрема:

ст. 3 «Заборона катування»;

ст. 5 (1), (3), (4), (5) «Право на свободу і особисту недоторканність»;

ст. 6 (1) «Право на справедливий судовий розгляд».

Обставини справи

У листопаді 2000 р. у Республіці Беларусь було розпочато кримінальне розслідування проти заявника – Грігорія Валентіновича Светлорусова. 9 березня 2004 р. його оголосили у міжнародний розшук.

29 грудня 2004 р. відділ міліції Печерського району м. Київ заарештував заявника на підставі ордеру на арешт, виданого прокуратурою м. Гродно від 5 грудня 2003 р.

6 січня 2005 р. Генеральний прокурор Республіки Беларусь надіслав звернення до Генеральної прокуратури України щодо утримання заявника під вартою до винесення рішення про його екстрадицію у Беларусь. 11 січня 2005 р. Печерський суд м. Київ прийняв рішення про ув'язнення заявника строком на один місяць.

5 грудня 2003 р. та 11 січня 2005 р. заявник звертався до суду зі скаргами щодо незаконності рішень про його ув'язнення, проте 20 січня 2005 р. Київський міський апеляційний суд відмовив у задоволенні його скарг.

20 січня 2005 р. заявник звернувся до Європейського суду з прав людини з клопотанням заборонити Уряду України видавати його Республіці Беларусь, мотивуючи це можливістю насилля з боку правоохоронних органів і проведення упередженого судового провадження. Суд прийняв рішення щодо відкладення екстрадиції до 21 лютого 2005 р. і наказав сторонам надати додаткову інформацію щодо провадження.

21 лютого 2005 р. заявник звернувся до української міграційної служби з проханням надати йому статус біженця.

9 березня 2005 р. Печерський суд, а 4 травня 2005 р. Київський міський апеляційний суд повторно відмовили у задоволенні апеляційних скарг заявника щодо незаконності рішень про його ув'язнення.

14 вересня 2005 р. Державний комітет у справах національностей та міграції надав заявнику статус біженця, а 9 листопада 2005 р. його було звільнено з-під варти.

Рішення суду

Суд одностайно визнав порушення положень ст. 5 (1) (f), (4) і (5) Конвенції, відхиливши решту скарг, і зобов'язав Україну виплатити заявнику протягом трьох місяців з дати набуття цим Рішенням статусу офіційного 3 тис. євро компенсації за нематеріальний збиток та 100 євро за судові витрати.

Рішення Європейського суду з прав людини у справі «СЕРГЕЙ ВОЛОСЮК проти України» від 12 березня 2009 р. (заява № 1291/03)

Judgment of the European Court of Human Rights in CASE OF SERGEY VOLOSUYUK v. UKRAINE of 12 March 2009 (Application no. 1291/03)

Заява про порушення положень Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, зокрема:

ст. 5 (3) і (4) «Право на свободу та особисту недоторканність»;

ст. 6 (1) «Право на справедливий судовий розгляд»;

ст. 8 «Право на повагу до приватного і сімейного життя».

Обставини справи

31 грудня 1999 р. заявника – Сергея Вікторовича Волосюка, гр. Д та гр. Г було заарештовано за підозрою у скоєнні вбивства. З січня 2000 р., враховуючи жорстокість злочину, в якому підозрювали заявника, слідчий районної прокуратури м. Дружківка постановив, що заявник має утримуватися під вартою строком до двох місяців. Цього самого дня прокурор видав ордер на його арешт.

20 лютого 2000 р. районний прокурор м. Дружківка подовжив строк утримання заявника під вартою до 31 березня 2000 р.

23 березня 2000 р. заявнику та двом його підсобникам було висунуто обвинувачення у вбивстві, а 11 квітня 2000 р. слідчий відновив розслідування у справі і висунув заявнику додаткове обвинувачення у скоєнні розбою за обтяжуючих обставин.

За словами заявника, у період з 2 жовтня 2001 р. до 6 жовтня 2003 р. він подав до апеляційного суду близько двадцяти клопотань щодо звільнення, посилаючись на проблеми зі здоров'ям та на статтю 5 (3) Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, але не отримав жодної відповіді. За вказаний період було проведено кілька слухань у справі, ще кілька було відкладено з різних причин.

6 травня 2004 р. апеляційний суд відхилив клопотання заявника щодо звільнення, а 14 травня 2004 р. встановив, що, крім іншого, заявник є винним у скоєнні вбивства і розбою за обтяжуючих обставин, та засудив його до чотирнадцяти років ув'язнення за відрахуванням часу, проведеного ним під вартою, а також видав ордер на конфіскацію його майна.

16 грудня 2004 р. Верховний Суд України підтримав це рішення.

За час свого ув'язнення заявник написав значну кількість листів, зі скаргами на умови утримування під вартою, адресованих різним посадовим особам, у тому числі прокурору з нагляду за пенітенціарними установами, омбудсману, а також Департаменту з питань виконання покарань і членам Парламенту. Крім того, за словами заявника, після того, як у лютому 2003 р. він неофіційно надіслав листа зі скаргою на жорстоке поводження і незаконне покарання у Донецьке управління Департаменту з питань

виконання покарань, керівник слідчого ізолятора протримав його 10 днів у карцері за порушення процедури відправлення листів.

До Європейського суду з прав людини заявник звернувся зі скаргами на порушення його прав на свободу і особисту недоторканність, на справедливий судовий розгляд та на повагу до приватного життя.

Рішення суду

Суд одностайно визнав порушення положень ст. 5 (3) і (4), 6 (1) та 8 (щодо контролювання кореспонденції заявника та дисциплінарного покарання, накладеного на нього під час утримування під вартою) Конвенції і зобов'язав Україну виплатити заявнику протягом трьох місяців з дати набуття цим Рішенням статусу офіційного 3 тис. євро компенсації за нематеріальний збиток.

IV. РОЗВИТОК ДОКТРИНИ ЄВРОПЕЙСЬКОГО ПРАВА

Біометричні дані в паспортах як нові заходи безпеки

Security features and biometrics in passports (europarl.europa.eu, 14.01.2009)

14 січня 2009 р. Європейський Парламент ухвалив зміни до Регламенту про норми захисту та біометричні дані у паспортах і проїзних документах, що видаються державами – членами Європейського Союзу.

З 29 червня 2009 р. держави – члени ЄС, а також Ісландія, Норвегія та Швейцарія переходять на біометричні паспорти. До 2012 р. всі держави-члени мають забезпечити своїх громадян новими паспортами, проте документи старого зразка залишаться чинними протягом цього часу.

Внесення біометричних даних, а саме відбитків пальців, викликано необхідністю посилення захисту документів. З метою запобігання підробкам та махінаціям були узгоджені технічні норми: додаткові елементи захисту, мікрочіп, рекомендації до зображення обличчя і відбитків пальців.

Нові норми щодо біометричних даних не стосуються дітей до 12 років та людей з певними вадами, які унеможливають процедуру зняття відбитків пальців.

У дітей до 12 років відбитки пальців змінюються, тому не будуть вноситися у паспорти. Водночас парламентарії рекомендують, щоб для запобігання торгівлі людьми у кожної дитини був окремий від батьків паспорт.

Уряд Великобританії підтримує розпорядження щодо внесення відбитків пальців у паспорти та проїзні документи. Ряд країн (Німеччина, Нідерланди, Франція) ще раніше почали запроваджувати нову систему.

Резолюція Європейського Парламенту щодо змін клімату: 2050 – майбутнє починається сьогодні

Climate Change: 2050 – the future begins today: MEPs adopt key report (europarl.europa.eu, 04.02.2009)

4 лютого 2009 р. Європейський Парламент прийняв рекомендації щодо спільних дій держав – членів ЄС в економічному секторі, спрямованих на зменшення негативного впливу на клімат.

Депутати Європейського Парламенту визначили, що головною метою сьогодні є збереження зростання середньої температури на Землі не більше, ніж на 2° С, та закликали до зменшення викидів парникових газів на 25-40 % до 2020 р. і щонайменше на 80 % до 2050 р.

Парламентарії наголошують на тому, що зміни клімату відбуваються швидше і становлять більшу загрозу, ніж вважалося раніше, тому ця проблема потребує належного контролю з боку Європейської Комісії.

Згідно з останніми дослідженнями дуже гострими залишаються питання кліматичної та енергетичної безпеки, зокрема нестача сировинних матеріалів. Отже необхідно запроваджувати довгострокові заходи у різних сферах людської діяльності і залучати всіх громадян для боротьби зі змінами клімату.

Європейський Парламент пропонує:

- підвищити раціональність використання енергії на 20 % до 2020 р.;
- досягнути домовленостей з країнами третього світу Середземноморського регіону щодо використання сонячної енергії;
- запровадити технології відновлюваної енергетики;
- підтримувати дослідження та запровадження технологій пального на основі водню, гібридних композиційних матеріалів, елементів, що виділяють тепло, та інших типів біопального;
- зменшити викиди парникових газів у сільському господарстві;
- інформувати громадян щодо вмісту вуглецю у продукції.

Депутати Європейського Парламенту підкреслили важливість надання інвестицій для подолання змін клімату країнам, що розвиваються, які прагнуть зменшити шкідливі викиди відповідно до вимог.

Особливу увагу вирішено приділити проблемі повного циклу обробки радіоактивних відходів.

Рекомендації окреслюють коло заходів щодо таких питань, як енергетика, біопальне, туризм, будівництво, зменшення викидів вуглецю, збереження лісів, ґрунтів, води.

За новими правилами Європа каратиме роботодавців, які використовують працю нелегальних мігрантів

New rules will penalise employers of undeclared workers (europarl.europa.eu, 19.02.09)

19 лютого 2009 р. Європейський Парламент ухвалив Директиву про введення санкцій проти роботодавців, які наймають нелегальних мігрантів з третіх країн.

Комісар ЄС з питань правосуддя, свободи та безпеки Жак Барро привітав прийняття нового розпорядження. Зокрема він зазначив: «Я дуже радий, що Парламент та Рада дійшли згоди у вирішенні такого делікатного та комплексного питання. Нелегальну роботу в країнах – членах Євросоюзу можна легко знайти, і це сприяє нелегальній імміграції».

Комісар наголосив, що працевлаштування мігрантів – не тривіальне питання, оскільки через залежність від роботодавця іммігранти опиняються в умовах експлуатації і навіть рабства, а тисячі з них гинуть. Крім того, нелегальне працевлаштування порушує конкуренцію та функціонування внутрішнього ринку ЄС.

Прийнята Директива передбачає запровадження на європейському рівні санкцій проти роботодавців (компаній та приватних підприємців) за порушення законодавства щодо нелегальних мігрантів – від штрафів до притягнення до кримінальної відповідальності.

Згідно з новими нормами роботодавці повинні пройти перевірку, перш ніж наймати працівника з третьої країни, а також сповістити відповідні національні органи влади. За порушення

встановленої процедури передбачаються штрафи та інші адміністративні заходи.

Роботодавець, у якого виявлено нелегальних мігрантів, має повернути отриману протягом року бюджетну допомогу, якщо він її отримував. Крім того, він має сплатити всі належні податки та відрахування так, якби на посаді працював легальний виходець з третьої країни, а також видатки, пов'язані з поверненням нелегального працівника до країни походження. У разі, якщо неможливо встановити період роботи нелегального мігранта, нарахування здійснюються за період у три місяці.

Директива передбачає кримінальну відповідальність роботодавців за повторне порушення закону при значній кількості нелегалів серед працівників, якщо умови праці мали ознаки експлуатації або у випадку, коли працівник – жертва торгівлі людьми чи неповнолітня особа.

Відповідно до розпорядження буде створений механізм розгляду скарг нелегальних мігрантів або третьої сторони, профспілок чи інших професійних об'єднань, проти роботодавців. При цьому нелегальні мігранти, які допомагають у розслідуванні проти роботодавців, матимуть право отримати тимчасовий дозвіл на проживання.

Ця Директива продовжує низку таких заходів Європейського Союзу, спрямованих на підтримку легалізації працівників, як «правила екстрадиції» та «синя картка», і набуде чинності після офіційного затвердження Радою ЄС.

Декларація Європейської Ради щодо проекту «Східне партнерство»

Declaration by the European Council on the Eastern Partnership (eu-un.europa.eu, 20.03.2009)

20 березня 2009 р. Європейська Рада ухвалила проект «Східне партнерство», спрямований на зміцнення співпраці ЄС з шістьма країнами – Україною, Грузією, Республікою Молдова, Беларуссю, Азербайджаном та Вірменією.

Нова ініціатива покликана сприяти зміцненню довіри та взаєморозуміння між державами і має на меті поглиблення двосторонніх та багатосторонніх відносин. Співробітництво

передбачається на рівні урядів, парламентів держав-учасниць шляхом залучення громадянського суспільства, міжнародних організацій, фінансових установ та приватного сектору.

Проект передбачає створення необхідних умов для політичного об'єднання та економічної інтеграції сторін і охоплює питання енергетичної безпеки, спрощення візового режиму та демократичних реформ. У рамках проекту передбачено також фінансову підтримку у розмірі 600 млн євро на період до 2013 р.

Головними принципами «Східного партнерства» є верховенство права, повага до прав людини, демократичність влади, ринкова економіка, сталий розвиток та належне врядування.

Проект спрямований на підтримку стабільного розвитку та процвітання східних партнерів Європейського Союзу. Прогрес кожної держави буде оцінюватись окремо.

Спільна заява ЄС та України щодо модернізації газотранзитної системи України

Joint declaration on the modernization of Ukraine's gas transit system (23.03.2009)

23 березня 2009 р. в м. Брюссель відбулася Міжнародна конференція щодо модернізації газотранзитної системи України, на якій були присутні Президент України Віктор Ющенко та Голова Європейської Комісії Жозе Мануель Баррозу. За результатами конференції було підписано Спільну заяву.

У документі наголошується на необхідності політичного та фінансово-технічного сприяння Україні для поступової інтеграції її газотранзитної системи до спільного з ЄС енергетичного ринку. Для цього передбачено адаптацію інституцій та законодавчої бази України до європейських стандартів, а також модернізацію та розвиток газотранзитної системи України для забезпечення надійних, прозорих та передбачуваних поставок природного газу до держав – членів ЄС.

Відповідно до угоди співробітництво ЄС та України буде спрямовано на покращення технічної ефективності газотранзитної системи України та підвищення рівня її впливу на навколишнє середовище, запровадження сучасних технологій, а також

підвищення пропускної спроможності системи до 60 млрд кубометрів газу щорічно.

Особливу увагу в документі зосереджено на вдосконаленні системи відображення витрат та тарифних розрахунків для забезпечення прозорості роботи газотранзитної системи.

Нові рекомендації Європейської Комісії, спрямовані на боротьбу з сучасним рабством та сексуальним насильством над дітьми

The EU Commission cracks down on modern slavery and child sexual abuse (europa.eu, 25.03.09)

25 березня 2009 р. Європейська Комісія ухвалила дві нові рекомендації, спрямовані на боротьбу з торгівлею людьми та сексуальним насильством над дітьми, сексуальною експлуатацією і дитячою порнографією.

Новоухвалені документи гарантують дотримання європейських стандартів та передбачають допомогу жертвам і більш жорсткі заходи щодо покарання злочинців, відповідальних за дитяче сексуальне насильство та торгівлю людьми. До кола питань, які регулюються положеннями рекомендацій, належать також проблеми, пов'язані з розвитком кіберпростору.

Комісар ЄС з питань правосуддя, свободи та безпеки Жак Барро зазначив: «Ми хочемо побудувати Європейський Союз, що буде здатний захистити найбільш незахищені верстви населення від найстрашніших злочинів. Говорячи про торгівлю людьми, ми маємо на увазі жінок і дівчат у сексуальному рабстві, побиття дітей та насилля проти них, змушування їх до жебрацтва та крадіжок, а також молодь, яку змушують працювати в жахливих умовах, аби не вмерти з голоду. Коли ми говоримо про сексуальне насильство проти дітей та сексуальну експлуатацію, ми маємо на увазі жахливі злочини проти дітей, що залишають глибокі шрами та страждання у їх душах на все життя».

Нові рекомендації для рамкових рішень Європейської Ради зобов'язують держави – члени ЄС діяти у трьох основних напрямках: покарання злочинців, захист постраждалих та запобігання майбутнім злочинам.

Рекомендація щодо боротьби з торгівлею людьми узгоджує національні законодавства та покарання на території ЄС, а також гарантує притягнення до відповідальності правопорушників, які здійснили злочин навіть за кордоном. Поліції дозволяється прослуховувати телефони, перехоплювати дзвінки, а також використовувати інші подібні методи, що застосовуються у боротьбі з організованою злочинністю.

Для якнайшвидшої реабілітації постраждалим особам надаватиметься житло та медична допомога, якщо необхідно, захист поліції, аби вони не боялися свідчити проти своїх кривдників. Для того, щоб кримінальний процес не поглиблював травм, жертв сексуальної експлуатації не допитуватимуть про інтимні подробиці їх перебування у рабстві.

Крім того, під час проведення судового розгляду постраждалим особам буде надана безкоштовна юридична допомога, зокрема для висування вимог щодо матеріальної компенсації. Рекомендація запроваджує санкції проти клієнтів, що користувались послугами інтимного характеру, а також роботодавців, які експлуатували жертв торгівлі людьми.

Згідно з документом для нагляду за дотриманням рекомендації будуть створені незалежні організації.

Іншою рекомендацією щодо боротьби з сексуальним насильством та сексуальною експлуатацією дітей запроваджуються нові кримінальні санкції проти осіб, які здійснюють насильство, зокрема за допомогою таких нових методів, як «грумінг» – спокушання дітей через мережу Інтернет, перегляд дитячої порнографії без завантаження файлів або примушування дітей позувати перед веб-камерою.

«Секс-туристи», які подорожують за кордон задля насильства над дітьми, переслідуватимуться законом після повернення до країни проживання. Постраждалі діти зможуть давати свідчення у суді за відсутності їх кривдника з метою запобігання отриманню додаткових психологічних травм. Крім того, їм також надаватиметься безкоштовна юридична допомога.

Справа кожного злочинця підлягає індивідуальному розгляду та визначенню покарання, щоб запобігти повторним актам насильства. Рішення суду діятиме не тільки у країні, де його винесено, а й на території всього Європейського Союзу.

Європейські стандарти Ради Європи щодо місцевого самоврядування

www.coe.int

В європейських стандартах Ради Європи щодо місцевого самоврядування окреслилися нові обрії. Нещодавно Європейський комітет з місцевої та регіональної демократії у співпраці з Конгресом місцевих та регіональних влад Ради Європи вирішив підготувати базовий документ з питань регіональної демократії. Цей референтний документ ґрунтуватиметься на Гельсінських принципах щодо регіонального самоврядування⁶, схвалених у 2002 р. європейськими міністрами, відповідальними за місцеве та регіональне врядування, а також на рекомендації Комітету міністрів щодо територіальних реформ 2004 р. та проекті Хартії регіональної демократії, ухваленому Конгресом у 2008 р.

Основним завданням цього базового документа, який буде схвалений як резолюція європейських міністрів, відповідальних за місцеве та регіональне врядування, на конференції у м. Утрехт (Нідерланди) у листопаді 2009 р., є визначення настанов до інституційних реформ на регіональному рівні, що враховуватимуть множинність створення у майбутньому нових регіонів. Він також включатиме процедурні аспекти проведення регіональних реформ.

Доповідач від Конгресу Жан-Клод Кавенберге зазначив: «Я вітаю це рішення. Конгрес переконаний, що для моніторингу стану місцевої та регіональної демократії необхідний інструмент, який допомагатиме в оцінюванні рівня регіональної демократії в Європі». Він також зауважив, що у майбутньому необхідно запропонувати не лише регіональним органам влади, а й урядам базовий текст у формі європейської конвенції, на кшталт Європейської хартії місцевого самоврядування.

⁶ Конференція європейських міністрів, відповідальних за місцеве та регіональне врядування (13-та Сесія, Гельсінкі, 27–28 червня 2002 р.).

Науково-практичне видання

РЕФЕРАТИВНИЙ ОГЛЯД ЄВРОПЕЙСЬКОГО ПРАВА

Випуск 13

*За загальною редакцією В. О. Зайчука,
Керівника Апарату Верховної Ради України,
академіка АПН України*

Випуск підготували:

Копиленко О. Л. (керівник), Зайчук О. В., Ворошилова І. В., Коптева О. О.,
Мовчан Ю. В., Писаренко В. В., Санченко А. Є.

Відповідальний за випуск

Білоусов Л. В.

Редактор

Бурсук О. Д.

Підписано до друку 20.07.2009.

Формат 60x90/16. Папір офсетний. Гарнітура Times New Roman.

Ум. друк. арк. 4,38. Обл.-вид. арк. 3,23.

Оригінал-макет підготовлено в
Інституті законодавства Верховної Ради України
04053, м. Київ, пров. Несторівський, 4.